

**INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY**

Polskie gospodarstwa trzodowe na tle gospodarstw wybranych krajów

Prof. dr hab. Wojciech Ziętara
Mgr Zofia Mirkowska

Warszawa, 4 lipca 2014 roku

Plan prezentacji

- 1. Wprowadzenie**
- 2. Źródła danych i metody**
- 3. Miejsce i rola produkcji żywca trzodowego w Polsce**
- 4. Rola produkcji żywca w Polsce i w wybranych krajach**
- 5. Potencjał produkcyjny i organizacja produkcji badanych gospodarstw**
- 6. Koszty i efekty badanych gospodarstw**
- 7. Czynniki determinujące rozwój gospodarstw trzodowych**
- 8. Wnioski**

Wprowadzenie

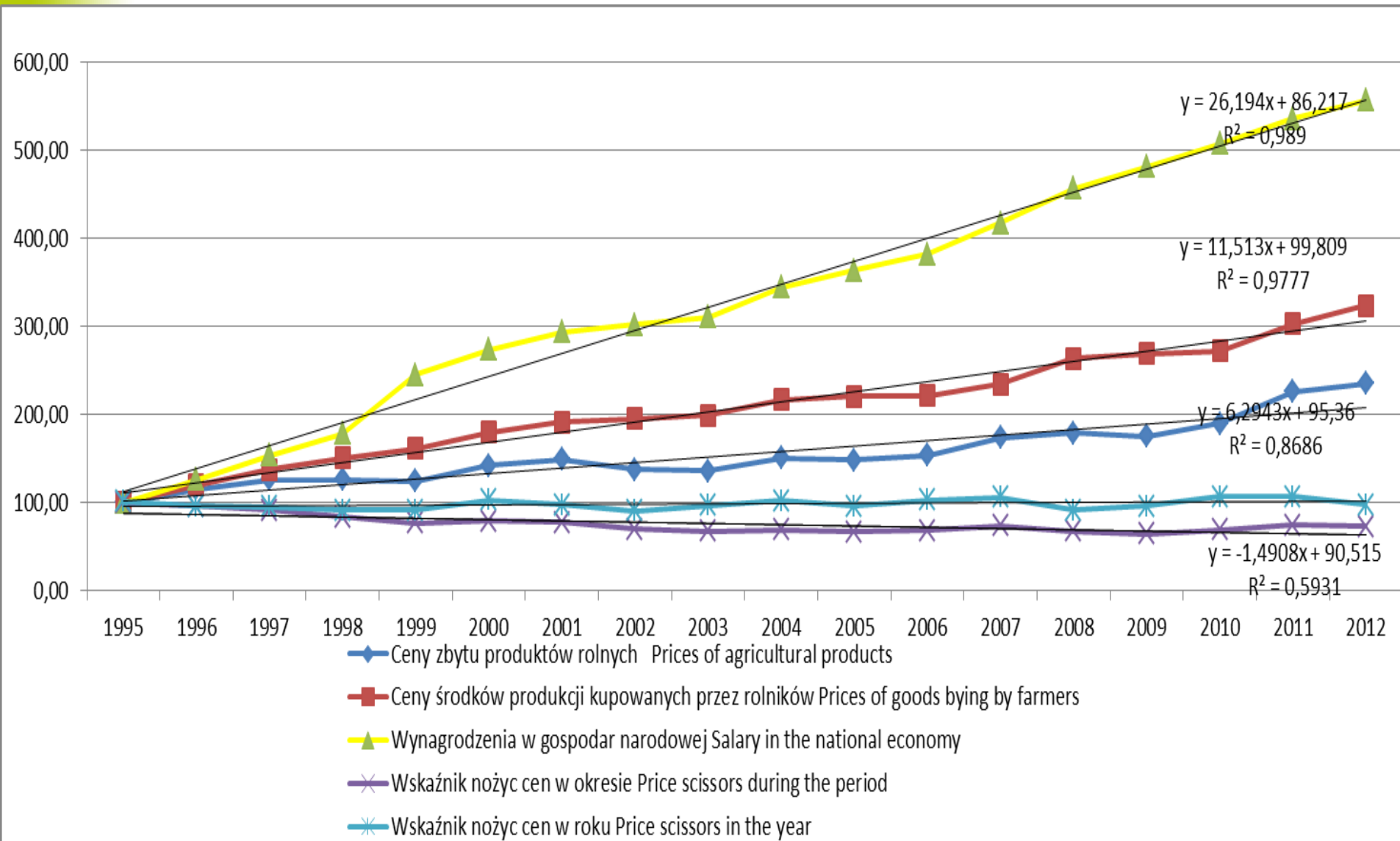
- **Żywiec wieprzowy – podstawowy element produkcji zwierzęcej**
- **W 2000 r. udział żywca wieprzowego w towarowej produkcji zw. wynosił – 37,6%, a 2012 r. -25,5%, wzrost udziału żywca drobiowego z 12% do 22%**
- **Spadek liczby gospodarstw z trzodą z 760,5 tys. w 2002 r. do 397,6 tys. w 2010 r. i 260 tys. w 2012 r**
- **Ujemne saldo handlu wieprzowiną w ujęciu ilościowym: z -278 tys. t. w 2009 r. do -163,2 tys. t. w 2013 r.,
wartościowym: z -524,5 mln euro do -353 mln w 2013 r.**

Wprowadzenie

- **Wzrost importu żywych zwierząt w tys. sztuk:**
z 404,9 w 2007 r. do 5126,3 w 2013 r.
w tym udział sztuk do 50 kg.
76% (2007)
73,4% (2013)
- **Tendencje zmian w kosztach czynników produkcji i cen produktów rolnych**

Tendencje zmian w kosztach czynników produkcji i cen produktów rolnych

Wprowadzenie

Cel badań:

Ocena działalności produkcyjnej i ekonomicznej gospodarstw nastawionych na produkcję żywca wieprzowego Polsce oraz określenie ich efektywności na tle analogicznych gospodarstw węgierskich, niemieckich, duńskich i holenderskich w latach 2009-2011 oraz określenie kierunków ich rozwoju

Źródła danych i metody

- Dane z gospodarstw trzodowych Europejskiego FADN w latach 2009-2011

Liczebność badanych gospodarstw

Klasy SO Tys. euro	Polska	Węgry	Niemcy	Dania	Holandia
8 – 25	2005-2044	149 - 477	-	-	-
25 - 50	2300-2308	41 - 46	336-505	19	-
50 – 100	1624 -1641	46-53	515-525	60	518-543
100 – 500	1690-1707	28	1451-1452	476	518
500 i więcej	275 - 292	22 - 31	808-851	1109	286

Źródła danych i metody

Wskaźniki oceny

- potencjału produkcyjnego,
- organizacji produkcji,
- kosztów,
- efektywności produkcji.

Źródła danych i metody

- **Potencjał produkcyjny gospodarstw:**
 1. Powierzchnia użytków rolnych (ha),
 2. Udział gruntów dzierżawionych (%),
 3. Nakłady pracy (AWU/100 ha UR),
 4. Udział pracy własnej (%),
 5. Wartość aktywów (tys. euro/ha),
 6. Udział kapitału własnego w pasywach (%)

Źródła danych i metody

- **Organizacja produkcji**
 1. **Udział zbóż w pow. zasiewów (%),**
 2. **Obsada trzody chlewnej
(SD/gospodarstwo i 100 UR),**
 3. **Udział produkcji zwierzęcej w
całkowitej produkcji gospodarstwa (%)**

Źródła danych i metody

■ Koszty

1. Koszty ogółem (tys. euro/ ha UR),
2. Koszty bezpośrednie (tys. euro/ha UR),
3. Koszty pasz z zakupu i własnych (euro/SD),
4. Koszty pracy najemnej (euro/ha UR),
5. Koszty czynszu dzierżaw. (euro/ha UR),
6. Koszty odsetek (euro/ha UR),
7. Koszty amortyzacji (euro/ha UR).

Źródła danych i metody

■ Efekty

1. **Produktywność ziemi (tys. euro/ha UR),**
2. **Produktywność aktywów (krotność),**
3. **Dochód z gospodarstwa (tys. euro/AWU)**
4. **Wydajność pracy (tys. euro/AWU),**
5. **Dochodowość ziemi (tys. euro/ha UR),**
6. **Dochodowość pracy własnej (tys. euro/FWU),**
7. **Udział dopłat w dochodzie z gosp. (%),**
8. **Udział dopłat w przychodach z gosp. (%).**

Źródła danych i metody

- **Efekty c.d.**

8. Dochód z zarządzania (tys. euro/gosp.),

9. Parytet dochodowy A (%),

10. Parytet dochodowy B (%),

11. Stopa inwestycji netto (%)

Koszty użycia własnych czynników produkcji

Kraje	Wielkość gospodarstwa w SO (tys. euro) typ: 51/52				
	8 -25	25 - 50	50 -100	100- 500	500 i więcej
	Koszty ziemi (euro/ha)				
Polska	49,5/62,7	53,61/55,3	57,1/59,6	68,3/40,8	55,7/163,0
Węgry	86,7/32,6	67,4/21,5	102,5/153,6	124,3/119,3	108,6/225,4
Niemcy	-/-	251,0/96,8	356,8/383,1	376,2/347,5	284,6/392,4
Dania	-/-	-/-	140,3/-	601,5/828,3	851,8/639,8
Holandia	-/-	-/-	748,6/-	1364,1/1412,0	2234,9/1510,9
Kraje	Koszty pracy w rolnictwie (euro/h)				
Polska	2,00/2,45	1,70/2,29	1,80/2,00	2,30/2,20	3,30/2,70
Węgry	1,97/2,33	1,95/2,00	2,30/2,20	2,70/2,40	4,00/3,40
Niemcy	-/-	-/5,40	8,60/8,70	8,70/8,90	10,80/10,0
Dania	-/-	26,90/-	-/-	22,50/23,80/	22,80/21,70
Holandia	-/-	-/-	14,90/27,20	16,20/28,60	19,40/17,80
Kraje	Koszt pracy w gospodarce narodowej (euro/h)		Koszt kapitału wg obligacji 10-letnich (%)		
Polska	4,36		5,97		
Węgry	4,53		8,00		
Niemcy	22,00		3,90		
Dania	25,00		4,05		
Holandia	22,00		4,05		

Miejsce i rola produkcji żywca wieprzowego w Polsce

Struktura towarowej produkcji rolniczej w latach 2000 – 2012

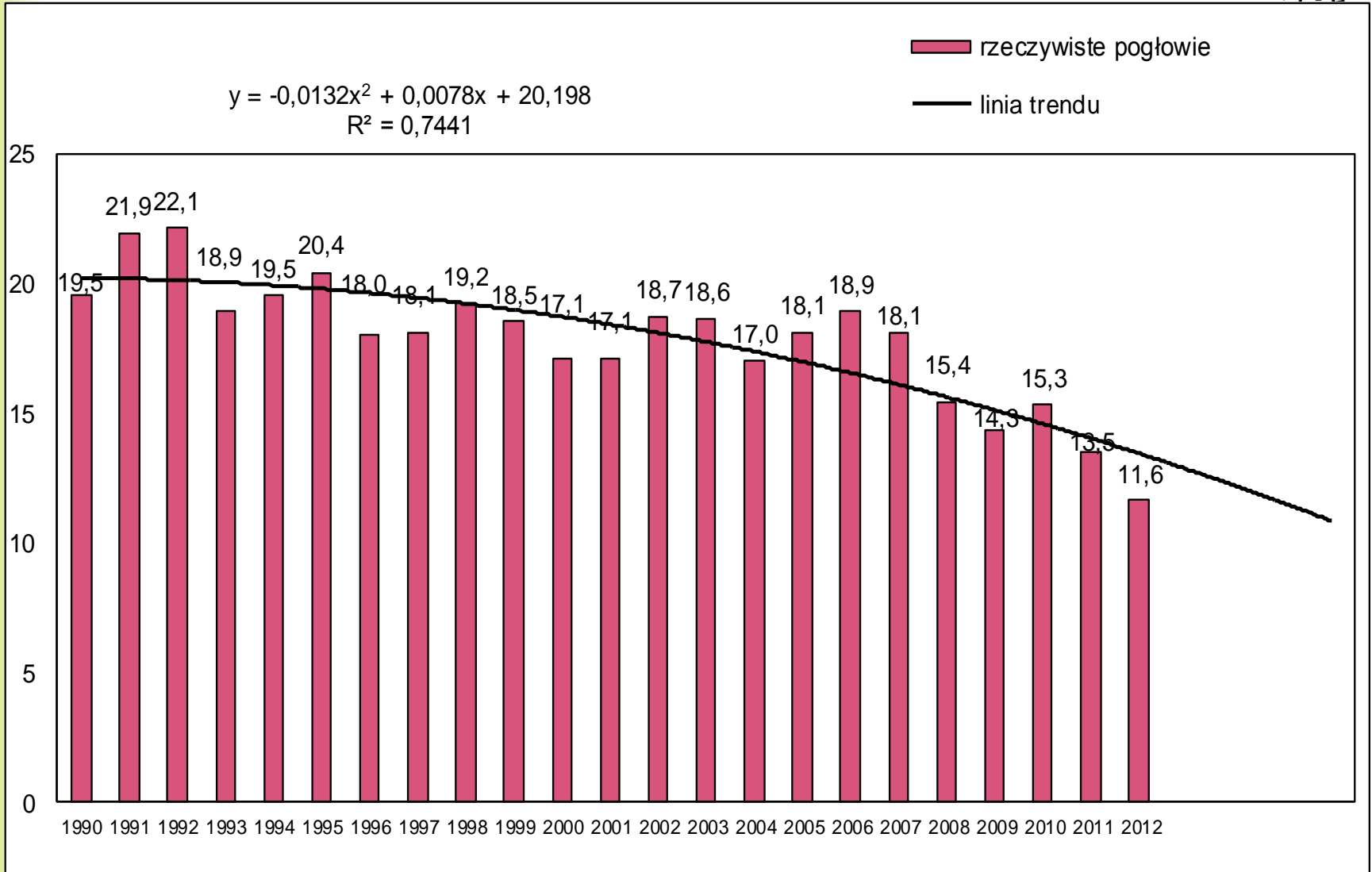
Wyszczególnienie	2000		2005		2012	
	mln zł	%	mln zł	%	mln zł	%
Towarowa produkcja roln. Wskaźnik zmian (2000=100)	33491,4 100,0	100,0	42907,0 128,1	100,0	74966,7 223,8	100,0
w tym: produkcja roślinna Wskaźnik zmian (2000=100)	12541,0 100,0	37,4	16605,6 132,4	38,7	33329,9 265,7	44,4
 produkcja zwierzęca Wskaźnik zmian (2000=100)	20950,4 100,0	62,6	26301,4 125,5	61,3	41636,8 198,7	55,6
Produkcja mleka	6725,4	20,0	8475,3	19,7	12205,9	16,2
Produkcja żywca wołowego	2028,3	6,0	2558,3	5,9	4251,4	5,6
Produkcja żywca trzodowego	7885,7	23,5	8340,4	19,4	10621,4	14,1

Struktura towarowej produkcji zwierzęcej w latach 2000 - 2012

Wyszczególnienie	2000		2005		2012	
	mln zł	%	mln zł	%	mln zł	%
Towarowa produkcja zwierzęca	20950,4	100,0	26301,4	100,0	41636,9	100,0
w tym: bydłocy	2028,3	9,6	2558,3	9,7	4592,7	11,0
Wskaźnik zmian (2000=100)	100,0		126,1		226,4	
 trzodowy	7885,7	37,6	8340,4	31,7	10621,4	25,5
Wskaźnik zmian (2000=100)	100,0		105,7		134,6	
 drobiowy	2499,3	11,9	4472,5	17,00	9194,0	22,0
Wskaźnik zmian (2000=100)	100,0		178,9		367,8	
Produkcja jaj kurzych	1376,5	6,5	1986,8	7,5	3399,0	8,1
Wskaźnik zmian (2000=100)	100,0		144,3		246,9	
Produkcja mleka	6725,4	32,1	8475,3	32,2	12721,3	30,5
Wskaźnik zmian (2000=100)	100,0		126,0		189,1	

Zmiany w pogłowie trzody chlewnej w latach 1990 - 2012

Zmiany w liczbie gospodarstw i pogłowiu trzody chlewnej

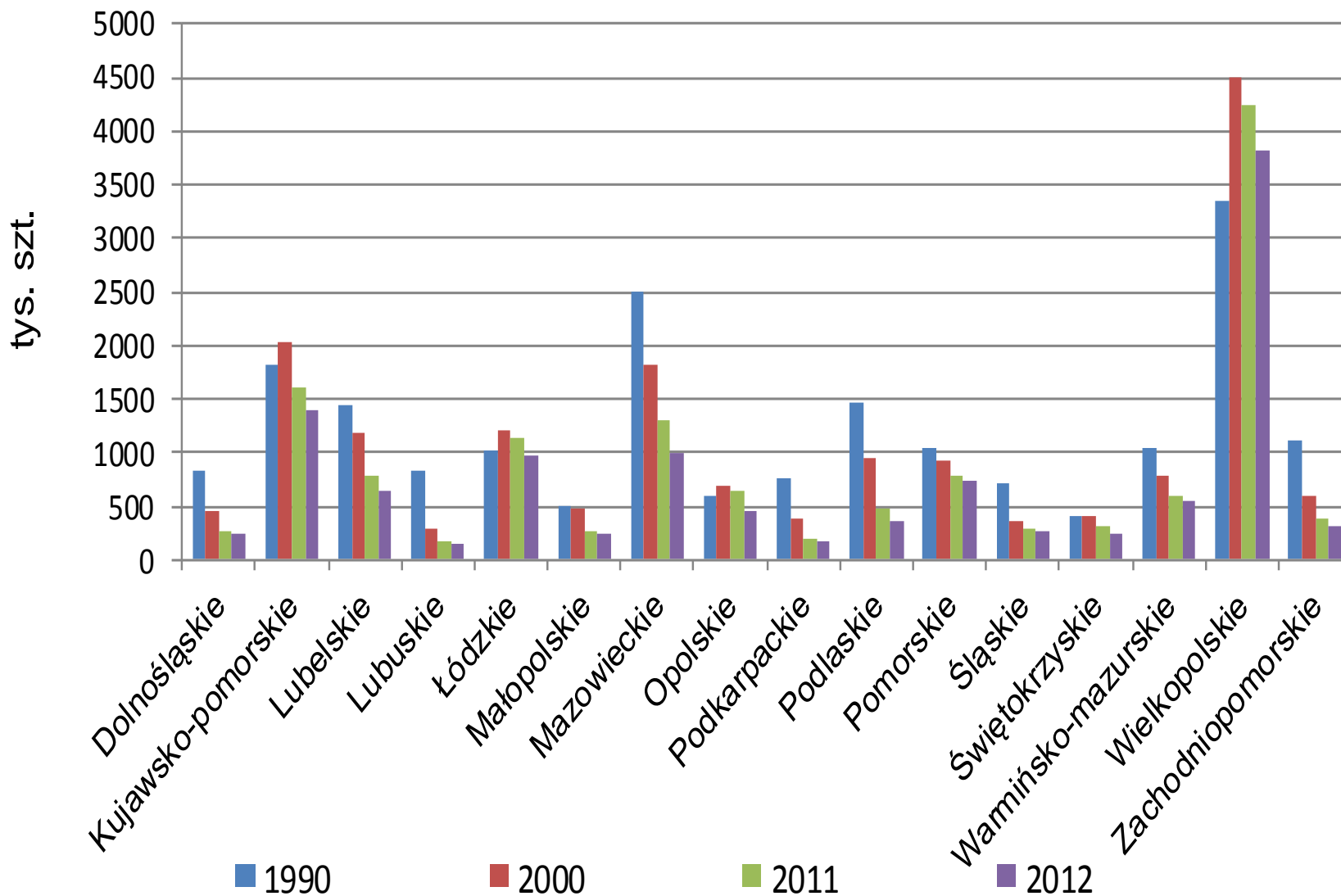
Wyszczególnienie	2000	2010	2012
Pogłowie trzody chlewnej (tys. szt.)	18628,9	15278,1	11581,3
Wskaźnik zmian (2000=100)	100,0	82,0	62,1
Gospodarstwa utrzymujące trzodę chlewną (tys. szt.)	760,600	397,677	260,145
Wskaźnik zmian (2000=100)	100,0	52,2	34,2
Gospodarstwa utrzymujące prosięta (tys. szt.)	452,300	251,899	188,647
Wskaźnik zmian (2000=100)	100,0	55,6	41,4
Średnia wielkość stada (szt./gosp.)	24,5	38,4	44,5
Wskaźnik zmian (2000=100)	100,0	156,7	181,6

Zmiany w strukturze pogłowia trzody chlewnej w latach 2007 -2012

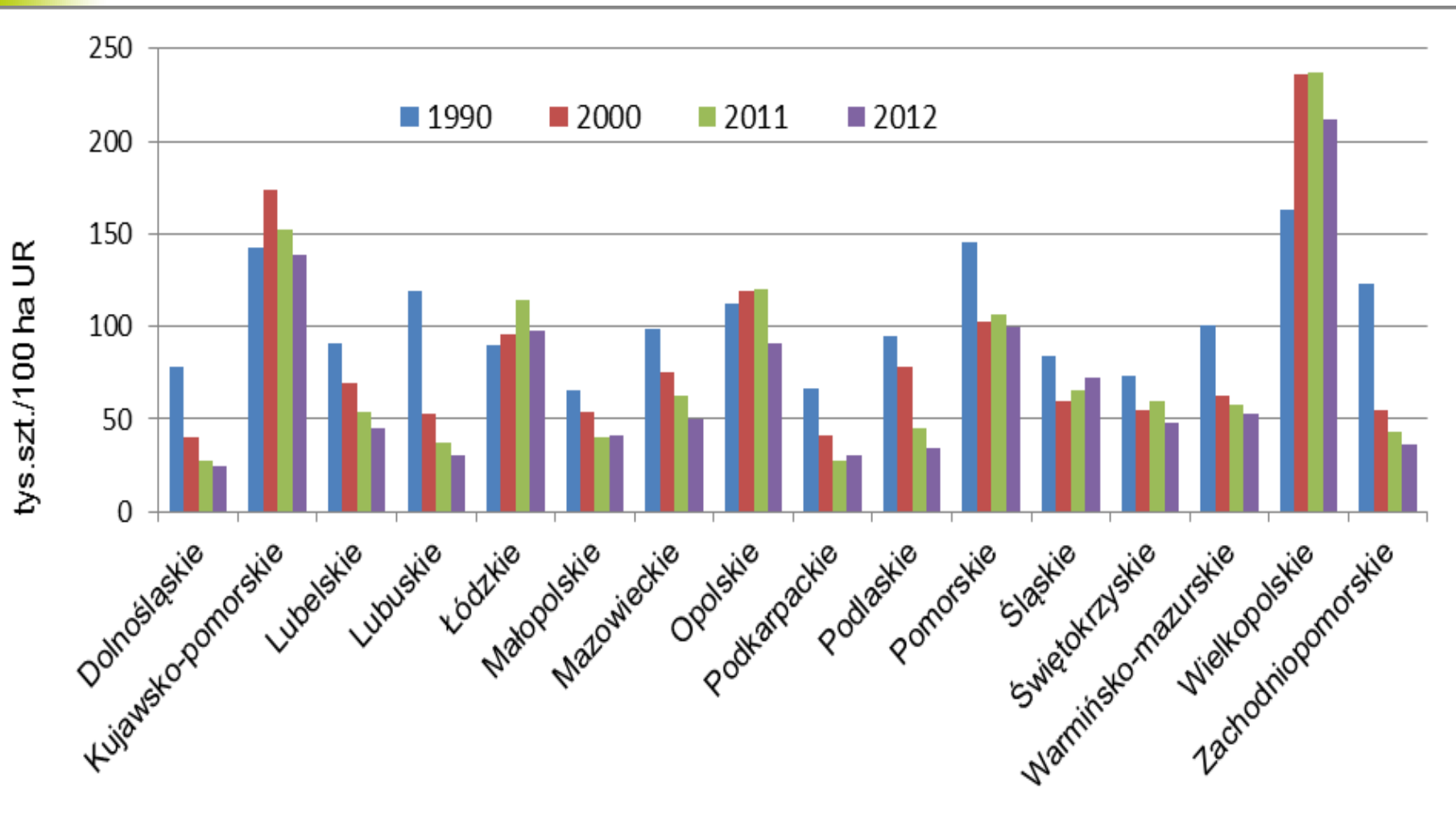

Wyszczególnienie	2007	2010	2012
Pogłowie trzody chlewnej (tys. szt.)	18100,000	15278,100	11581,300
Pogłowie trzody w stadach do 50 szt.	6208,300	3936,471	2710,020
Pogłowie trzody w stadach 50-200 szt.	6552,200	4170,200	2849,000
Pogłowie trzody w stadach ≥ 200 szt.	5339,500	7180,707	6022,300
Zmniejszenie pogł. w stadach do 50 szt.	-	-2271,829	-3498,280
Wskaźnik zmniejszenia (%)	100,0	-36,6	-56,4
Zmniejszenie pogł. w stadach 50-200 szt.	-	-2382,000	-3703,200
Wskaźnik zmniejszenia (%)	100,0	-36,4	-56,6
Zmniejszenie pogł. w stadach do 200 szt.	-	-4653,829	-7201,480
Wskaźnik zmniejszenia (%)	100,0	-36,5	-56,5
Zwiększenie pogł. w stadach ≥ 200 szt.	-	1841,207	682,800
Wskaźnik zwiększenia (%)	100,0	34,4	12,7

Zmiany w pogłowiu trzody w Polsce w latach 1990-2012 w układzie przestrzennym (według województw) – ogółem

Zmiany w pogłowie trzody w Polsce w latach 1990-2012 w układzie przestrzennym (według województw, sztuk/100 ha UR)

Produkcyjność trzody i spożycie mięsa wieprzowego i drobiowego w Polsce w latach 2005 - 2013

Lata	Produkcja żywca kg/szt. stanu średniego	Ubój trzody w % pogłowia	Spożycie mięsa w kg/osobę	
			Wieprzowego	Drobiowego
2005	140,0	128,0	39,0	23,4
2008	161,0	143,0	42,7	24,1
2009	153,0	133,0	42,4	24,0
2010	160,0	132,0	42,2	24,6
2011	178,0	146,0	42,5	25,0
2012	191,0	148,0	39,0	26,1
2013	176,0	137,0	36,0	27,0

Struktura zakładów mięsnych w Polsce w latach 2000 - 2012

Zakłady mięsne uprawnione do^a:	Lata	2000	2005	2012
uboju	razem	2602	1255	848
	o dużej zdolności produkcyjnej	1037	510	802
	o małej zdolności produkcyjnej	1565	745	46
rozbioru	razem	2419	1772	1162
	o dużej zdolności produkcyjnej	925	664	1132
	o małej zdolności produkcyjnej	1494	1114	30
przetwórstwa	razem	2638	1740	873
	o dużej zdolności produkcyjnej	762	595	871
	o małej zdolności produkcyjnej	1876	1145	2

^aW latach 2000-2007 liczba zakładów mięsnych obejmowała podmioty zajmujące się ubojem, rozbiorem i przetwórstwem bydła, świń, owiec, kóz, koni i strusi. Od 2008 roku uwzględniano tylko jednostki zajmujące się zwierzętami kopytnymi udomowionymi.

Handel zagraniczny wieprzowiną, drobiem i zwierzętami żywymi

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013		
Eksport (tys.ton) w ekw. mięsa	336,0	418,0	503,0	588,0	660,0		
Import (tys.ton)	614,0	602,0	676,0	748,0	770,0		
Saldo (ilościowo, tys. ton)	-278,0	-184,0	-173,0	-160,0	-110,0		
Saldo (wartościowo mln euro)	-524,5	-336,0	-318,7	-323,1	-270,3		
Handel drobiem w ekwiwalencie mięsa (tys. ton)							
Eksport	341,0	456,0	492,0	583,0	455,0		
Import	70,0	86,0	99,0	78,0	82,0		
Saldo	271,0	370,0	393,0	505,0	563,0		
Handel trzodą chlewną (zwierzętami żywymi w tys. sztuk) w latach 2007 – 2013							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Eksport	434,0	418,8	442,2	274,4	102,8	138,8	107,8
Import	401,7	1124,6	1997,5	2285,3	2667,6	3824,3	5126,3
Saldo	32,3	-709,8	-1155,3	-2011,1	-2564,8	-3685,5	-5018,5

Potencjał produkcyjny gospodarstw trzodowych zależności od wielkości ekonomicznej w latach 2009-2012

Wyszczególnienie	Jedn.	Gospodarstwa o wielkości ekonomicznej (tys. euro)				
		< 8	8-25	25-50	50-100	100-500
Liczba gospodarstw	szt.	33	230	228	272	195
Wielkość ekonomiczna	tys. euro	6,65	16,26	36,47	71,35	169,66
Powierzchnia UR	ha	7,62	13,17	23,54	35,80	56,45
Nakłady pracy ogółem/ 100 ha UR	AWU	17,62	11,37	7,31	5,39	4,24
Udział pracy własnej w pracy ogółem	%	99,71	99,41	98,08	97,31	70,91
Wartość aktywów/ ha UR	tys.zł	19,05	19,61	20,40	22,09	28,67
Wartość aktywów/ AWU	tys.zł	108,13	172,42	278,98	410,20	673,89
Udział środków trwałych w aktywach	%	83,20	81,40	79,08	78,05	77,4
Udział kapitału własnego w pasywach	%	99,00	96,10	93,00	88,40	83,50

Organizacja produkcji w gospodarstwach trzodowych w zależności od wielkości ekonomicznej w latach 2009-2012

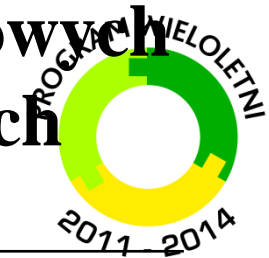
Wyszczególnienie	Jedn.	Gospodarstwa o wielkości ekonomicznej (tys. euro)				
		< 8	8-25	25-50	50-100	100-500
Udział zbóż w UR	%	82,70	82,40	85,60	85,80	84,50
Obsada zwierząt	SD/100 ha	72,34	112,70	147,40	197,94	309,83
Trzoda chlewna	SD	4,87	13,42	32,76	68,11	173,43
Obsada trzody chlewnej	SD/100 ha	63,97	101,87	139,17	190,26	305,68
Udział produkcji roślinnej	%	41,80	35,40	31,90	28,00	21,50
Udział produkcji zwierzęcej	%	57,70	64,10	67,60	71,70	78,30

Poziom i rodzaje kosztów w gospodarstwach trzodowych w zależności od wielkości ekonomicznej w latach 2009-2012

Wyszczególnienie	Jedn.	Gospodarstwa o wielkości ekonomicznej (tys. euro)				
		< 8	8-25	25-50	50-100	100-500
Koszty ogółem/ ha UR	tys.zł	4,32	5,22	6,20	7,63	10,93
Koszty bezpoś./ha UR	tys.zł	2,37	3,25	4,20	5,50	8,19
Pasze dla trzody z zakupu/SD	tys.zł	0,70	0,84	1,05	1,24	1,49
Pasze dla trzody własne/SD	tys.zł	1,85	1,43	1,25	1,01	0,68
Pozostałe koszty produkcji zwierzęcej/SD	tys.zł	0,10	0,09	0,09	0,11	0,13
Koszty pracy najemnej/ha UR	zł	7,22	11,38	21,06	25,14	180,37
Koszty odsetek/ha UR	zł	9,90	30,58	67,37	88,22	137,44
Koszty czynszu dzierż./ha UR	zł	14,92	26,01	55,03	71,86	92,93
Koszty amortyzacji/ha UR	zł	857,29	881,39	883,83	912,17	1100,43

Produktywność i efektywność gospodarstw trzodowych w zależności od wielkości ekonomicznej w latach 2009-2012

Wyszczególnienie	Jedn.	Gospodarstwa o wielkości ekonomicznej (tys. euro)				
		< 8	8-25	25-50	50-100	100-500
Produktywność ziemi	tys. zł	4,30	5,87	7,36	9,34	13,56
Produktywność aktywów	krot.	0,23	0,30	0,36	0,42	0,47
Produktywność śr. obrotowych	krot.	1,34	1,61	1,79	1,97	2,09
Wydajność pracy (P/AWU)	tys. zł	24,41	51,65	100,71	173,41	318,67
Dochodowość ziemi (D/ha)	tys. zł	1,22	1,83	2,38	2,96	3,95
Dochodowość aktywów (D/A)	%	6,42	9,33	11,67	13,38	0,14
Dochodowość pracy własnej (D/FWU)	tys. zł	6,96	16,19	33,19	56,42	116,10
Dochód z zarządzania	tys. zł	-15,52	-24,25	-23,41	26,13	117,58
Parytet dochodu (A)1	%	50,06	95,42	221,30	325,62	550,0
Parytet dochodu (B)2	%	27,24	63,30	129,81	220,60	454,00
Stopa inwestycji netto	%	-78,01	0,00	0,25	50,26	78,06
Udział dopłat w dochodzie z gospodarstwa	%	111,78	67,75	51,17	40,76	29,89

Rola produkcji żywca w Polsce i w badanych krajach

Miejsce Polski w produkcji żywności wieprzowej i drobiowej

Kraje	Mięso wieprzowe		Mięso drobiowe		Jaja	
	%	Miejsce	%	Miejsce	%	Miejsce
Polska	7,6	V	10,6	IV	8,5	VII
Węgry	1,8		3,3		2,4	
Niemcy	21,7	I	13,1	II	10,3	IV
Dania	8,6	IV	1,1		1,1	
Holandia	7,6	V	6,2		10,0	VI
Francja	10,1	III	14,6	I	13,4	I
Hiszpania	15,5	II	10,4	V	11,7	II
Włochy	6,9	VI	10,6	IV	10,8	III
Wielka Brytania	3,1		12,8	III	10,2	V

Produkcja mięsa wieprzowego i drobiowego w Polsce i w badanych krajach UE, w tys. ton

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
mięso wieprzowe			
Polska	1640	1850	1750
Węgry	423	418	389
Niemcy	4745	4928	5060
Dania	1898	1956	2019
Holandia	1814	1836	1842
mięso drobiowe			
Polska	1185	1305	1330
Węgry	388	377	410
Niemcy	1460	1623	1663
Dania	180	180	180
Holandia	726	740	762

Poziom koncentracji chowu trzody chlewnej w Polsce i wybranych krajach UE w 2010 roku

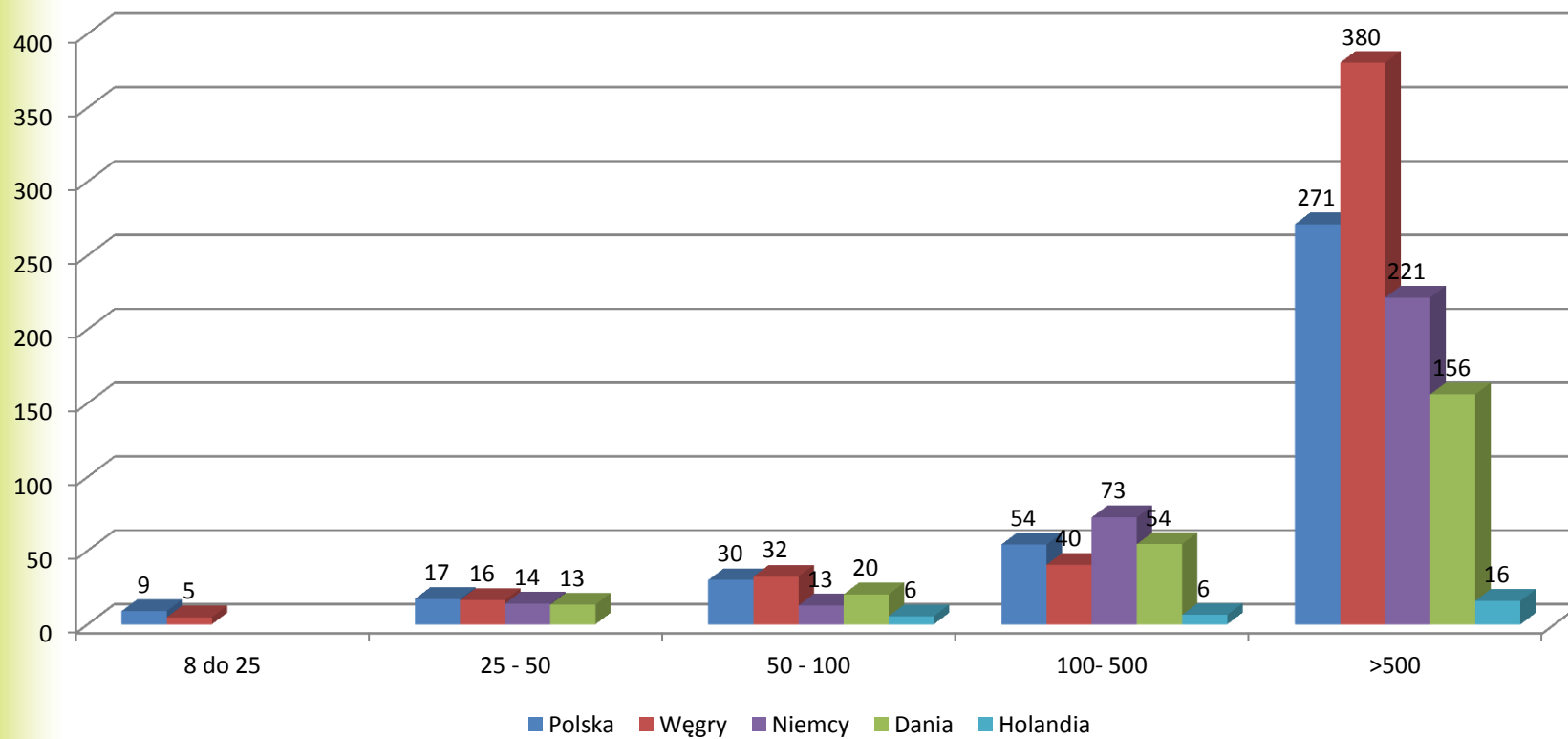

Wyszczególnienie	Polska	Węgry	Niemcy	Dania	Holandia
Liczba gospodarstw z trzodą (tys.)	388,5	183,1	60,1	5,1	7,0
Liczba świń (tys.)	15244,2	3207,9	27571,4	13173,1	12255
Liczba świń w gospodarstwie (szt.)	39,2	17,5	458,8	2583,0	1750,7
Udział gospodarstw z 1-49 świniami (%)	85,5	99,0	41,8	11,8	5,7
Udział gospodarstw z 50-199 świniami	11,9	0,7	16,5	5,9	10,0
Udział gospodarstw z ponad 200 świniami	2,6	0,3	41,9	82,4	85,7
Udział świń w stadach do 49 szt.	25,6	22,1	1,0	0,1	0,03
Udział świń w stadach 50-199 szt.	27,3	3,3	3,9	0,2	0,7
Udział świń w stadach ponad 200 szt.	47,1	74,6	95,1	99,7	99,3

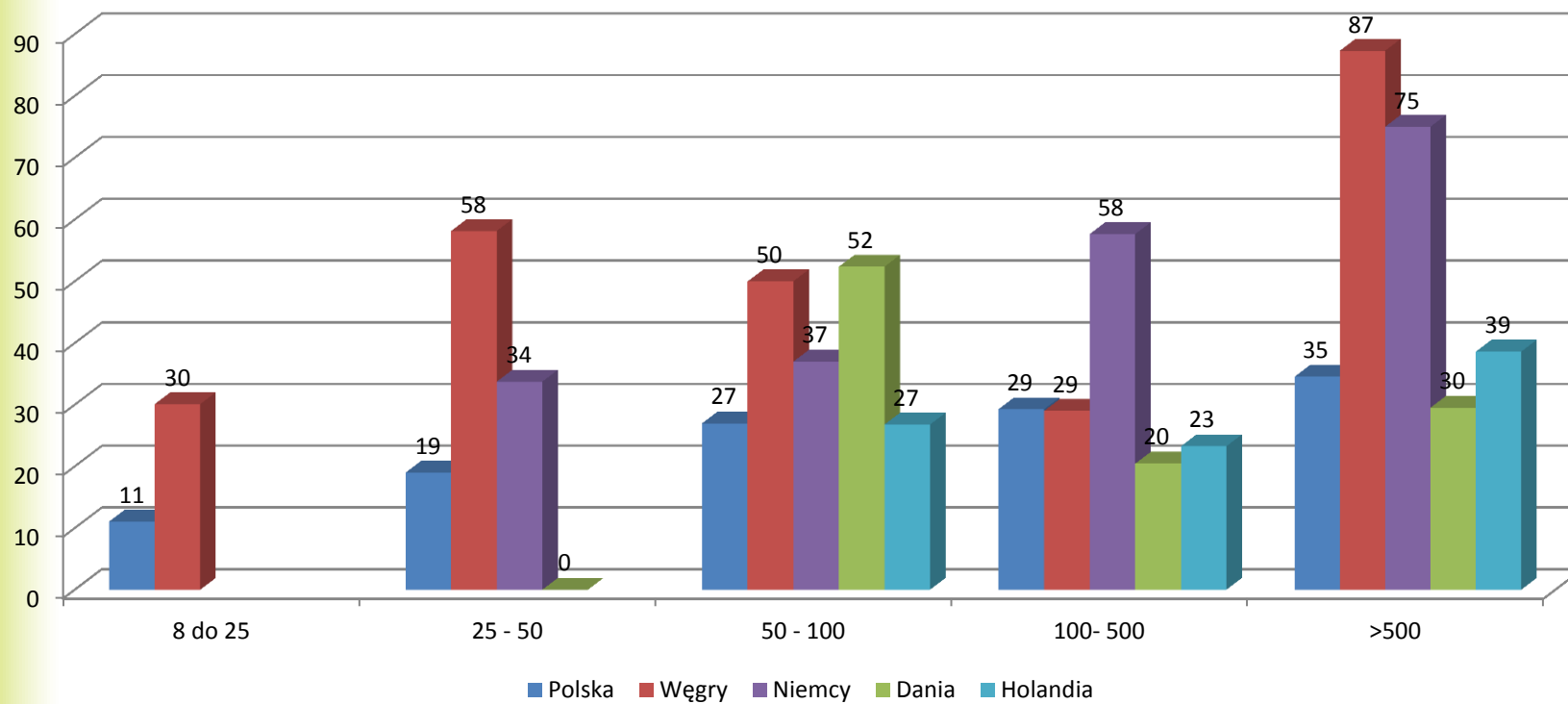

Potencjał produkcyjny

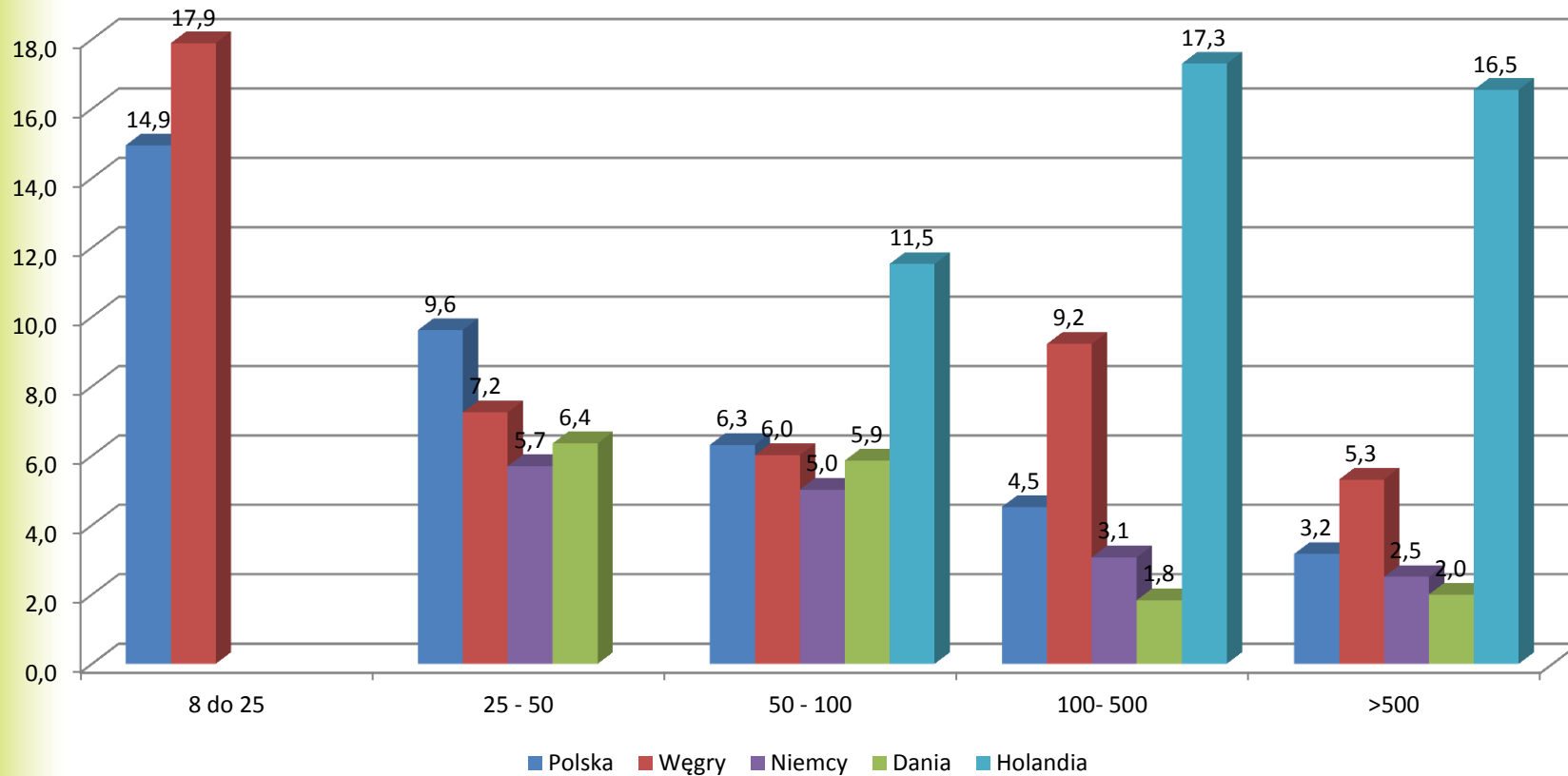
Powierzchnia UR

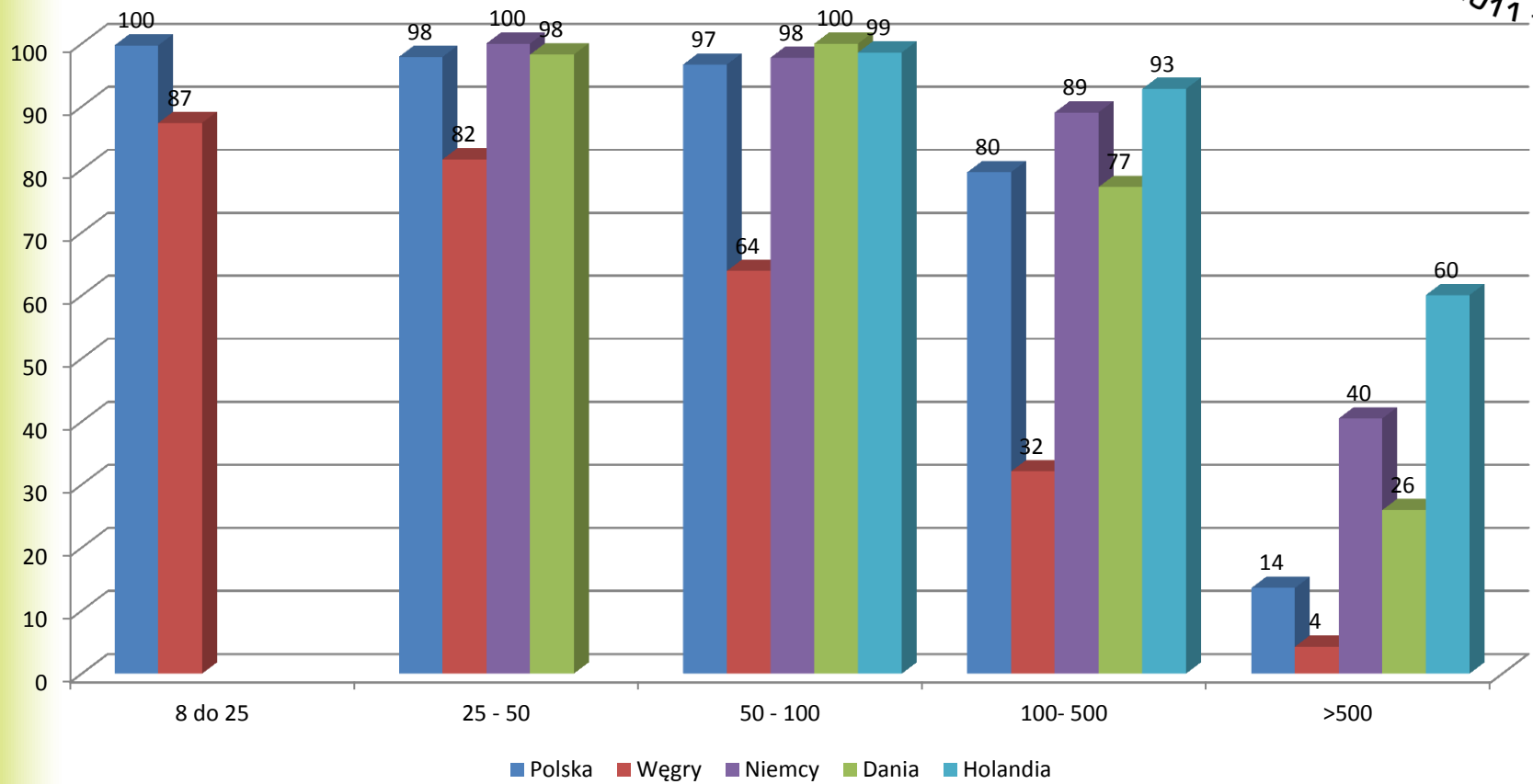
Udział gruntów dzierzawionych w %

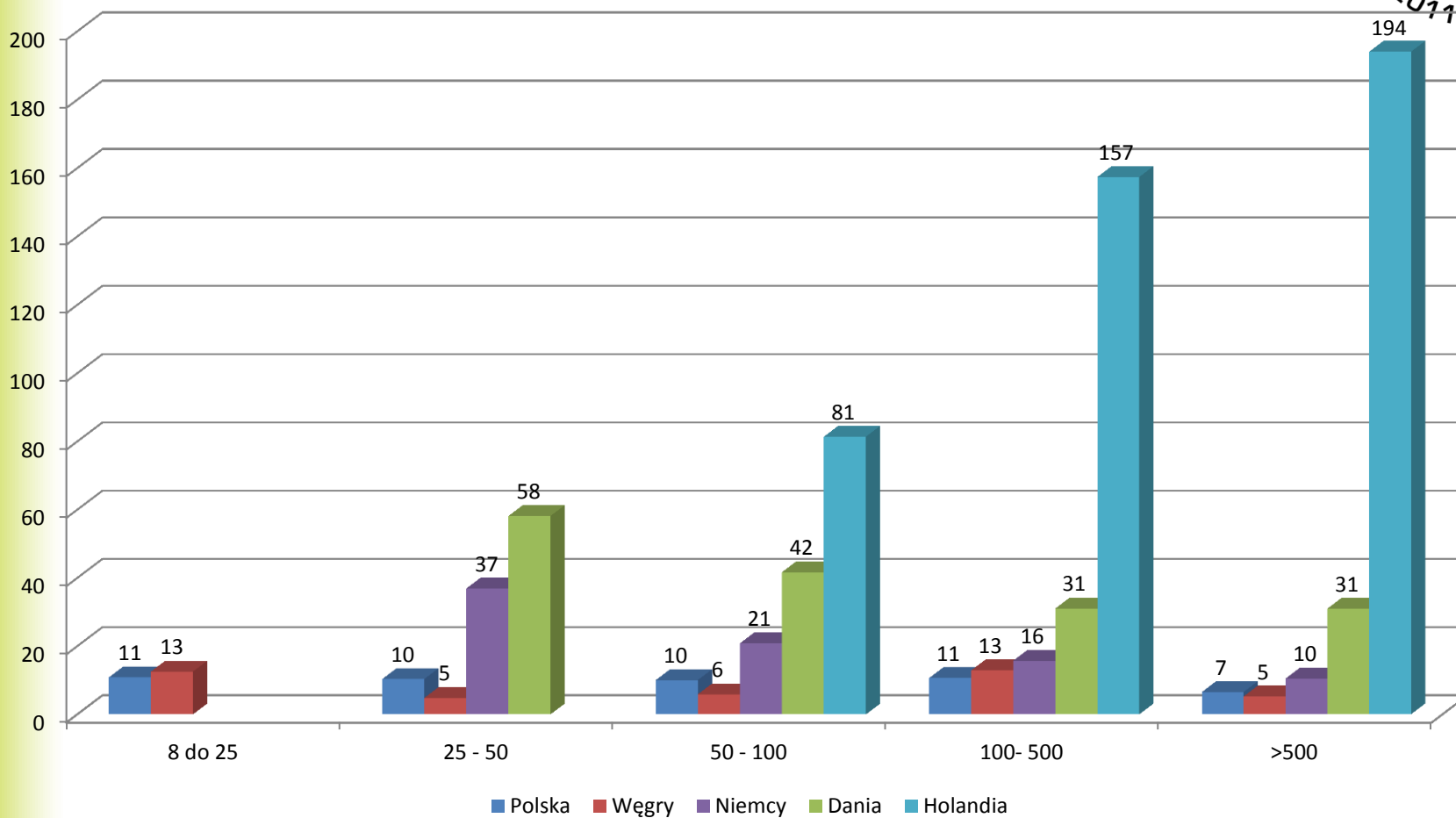
Nakłady pracy ogółem AWU/100 ha UR

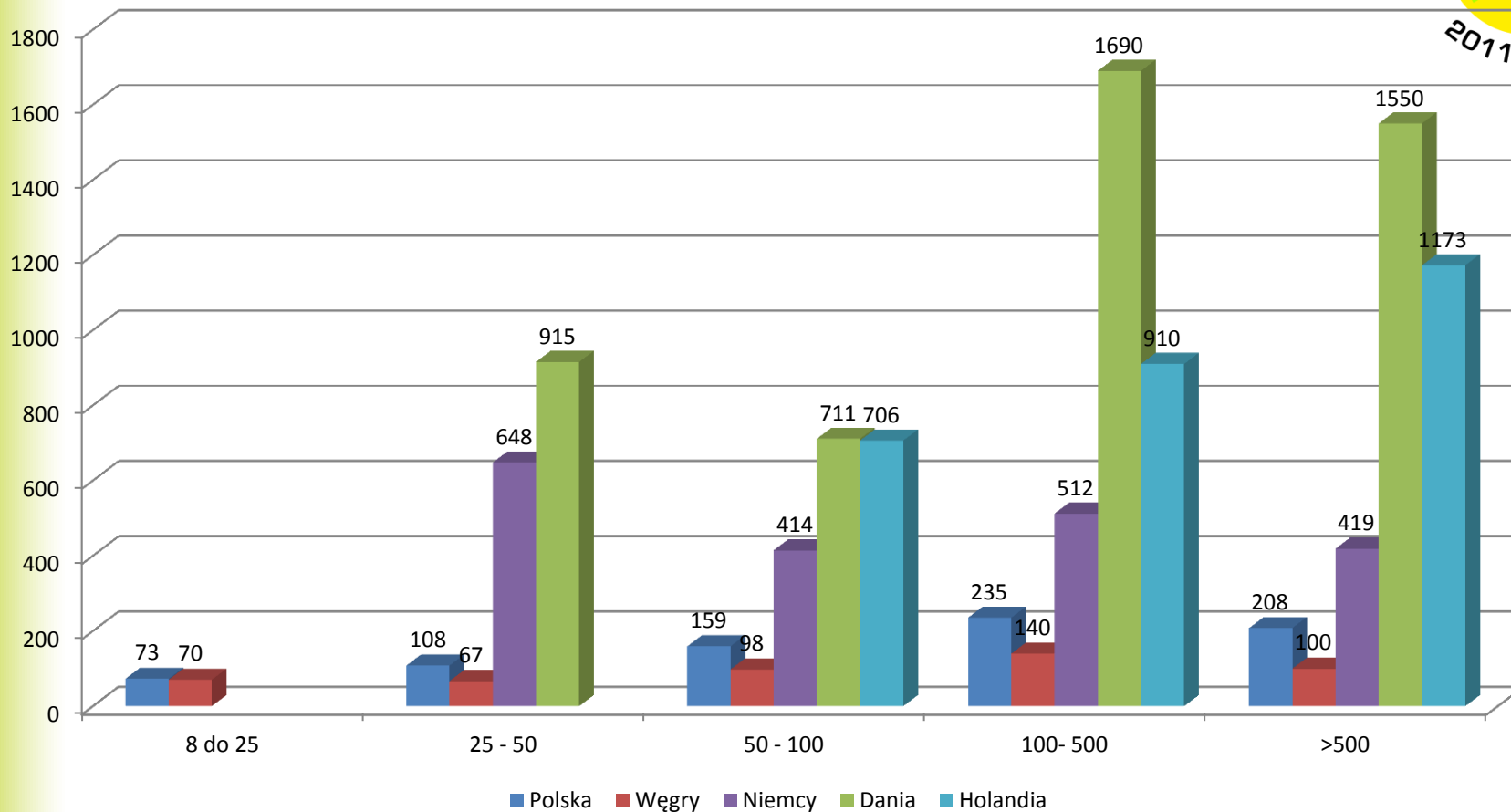
Udział pracy własnej w pracy ogółem (%)

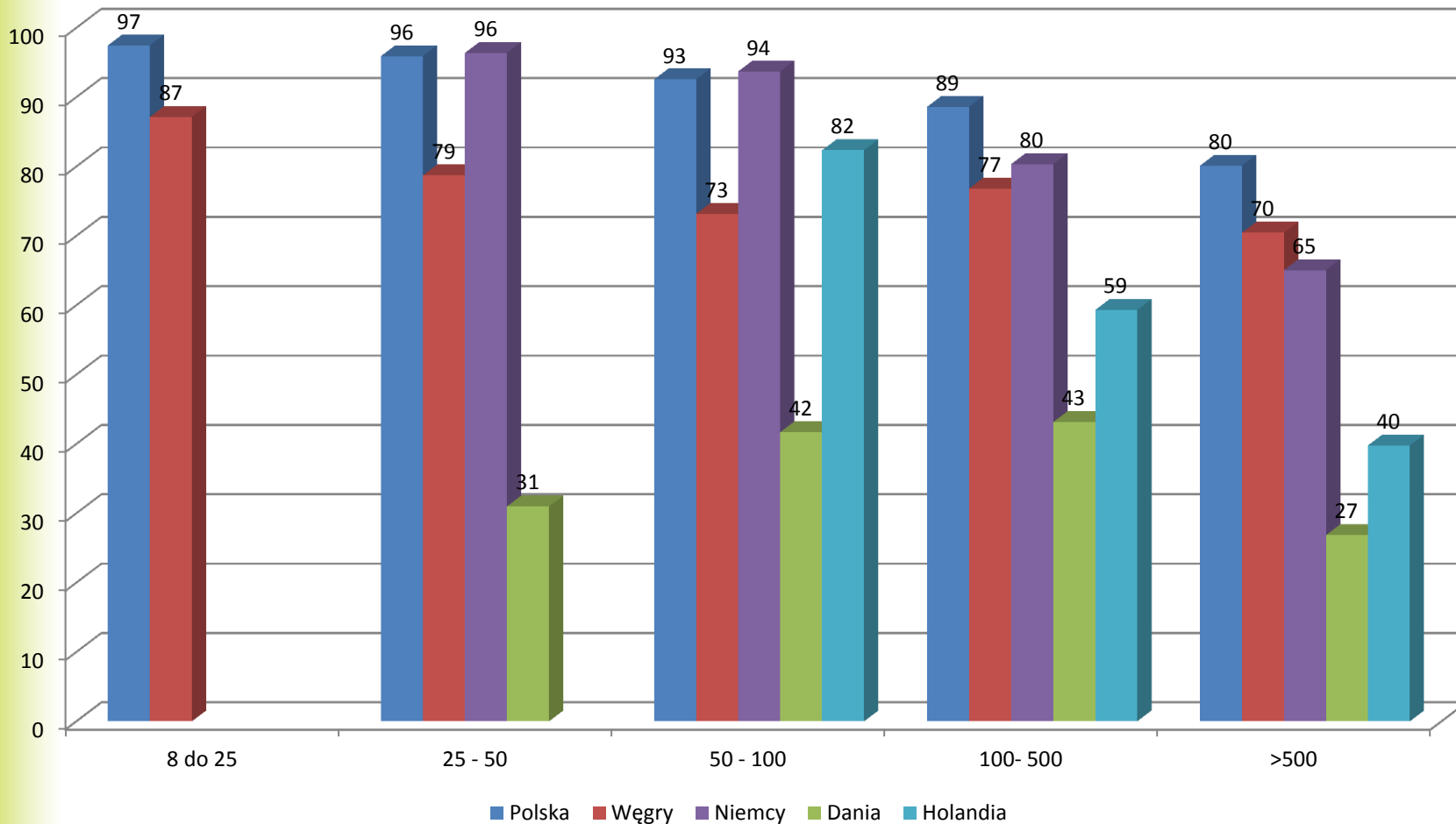
Wartość aktywów tys. euro/ha UR

Wartość aktywów tys. euro/AWU

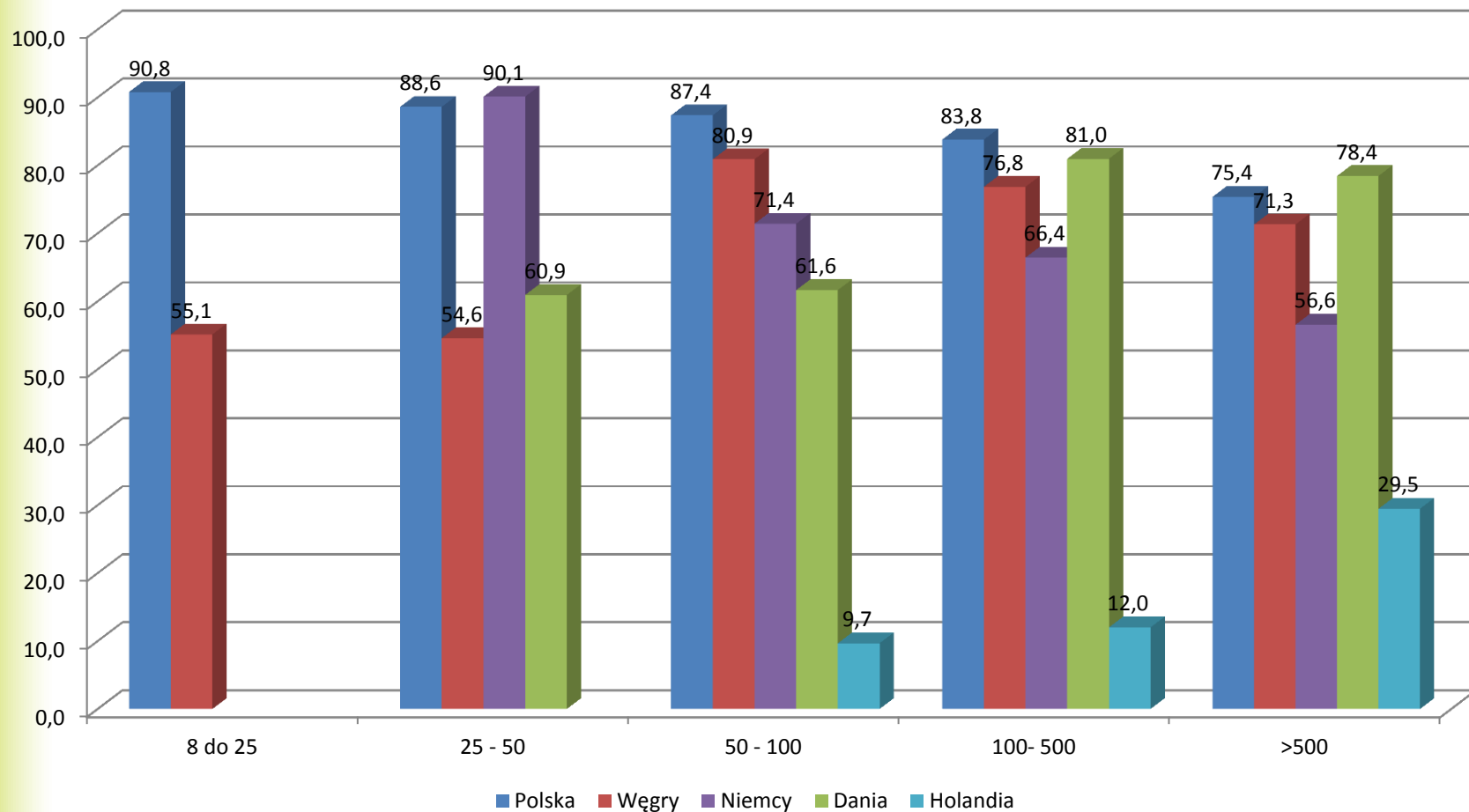
Udział kapitału własnego w pasywach (%)

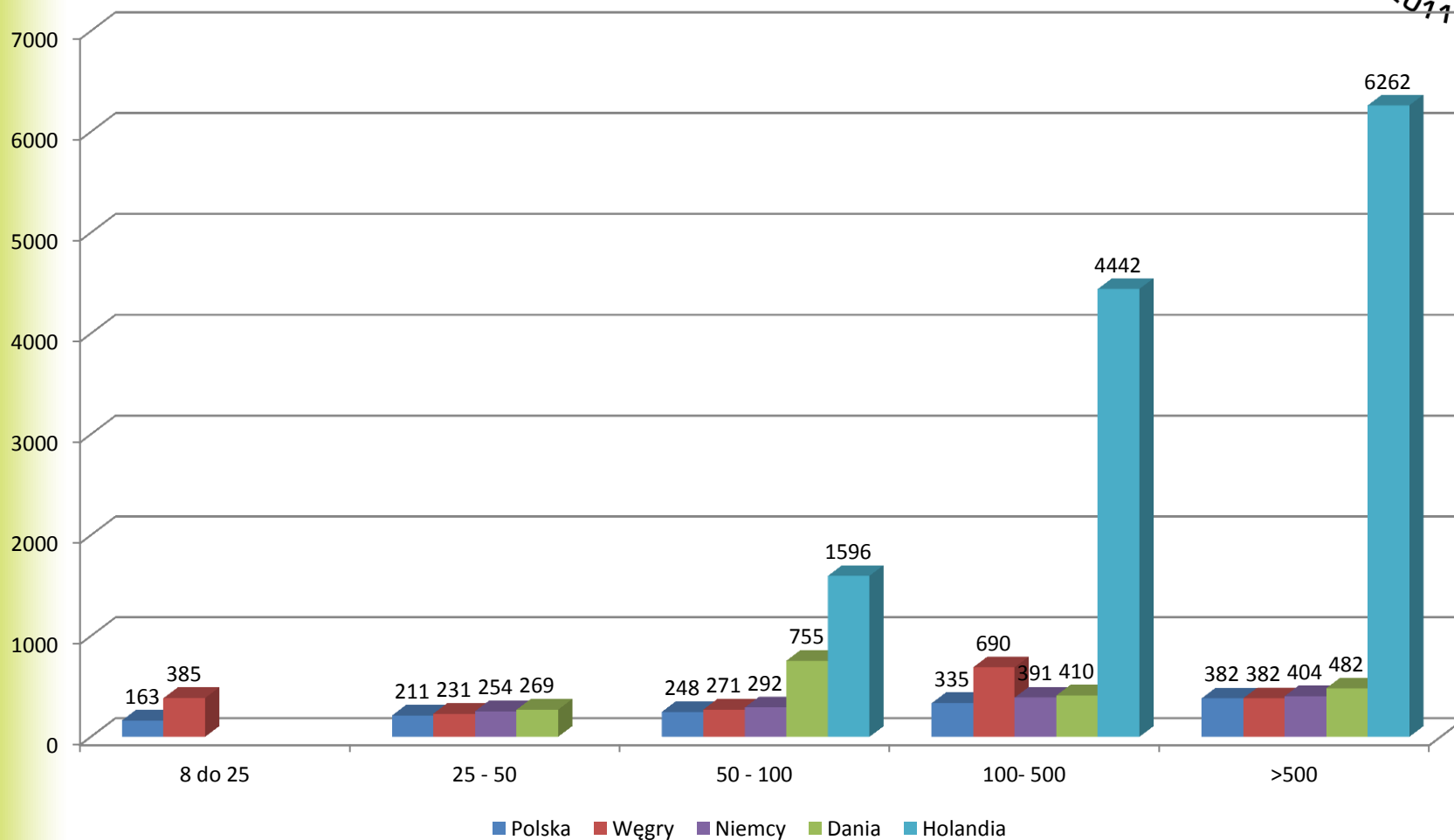

Organizacja produkcji

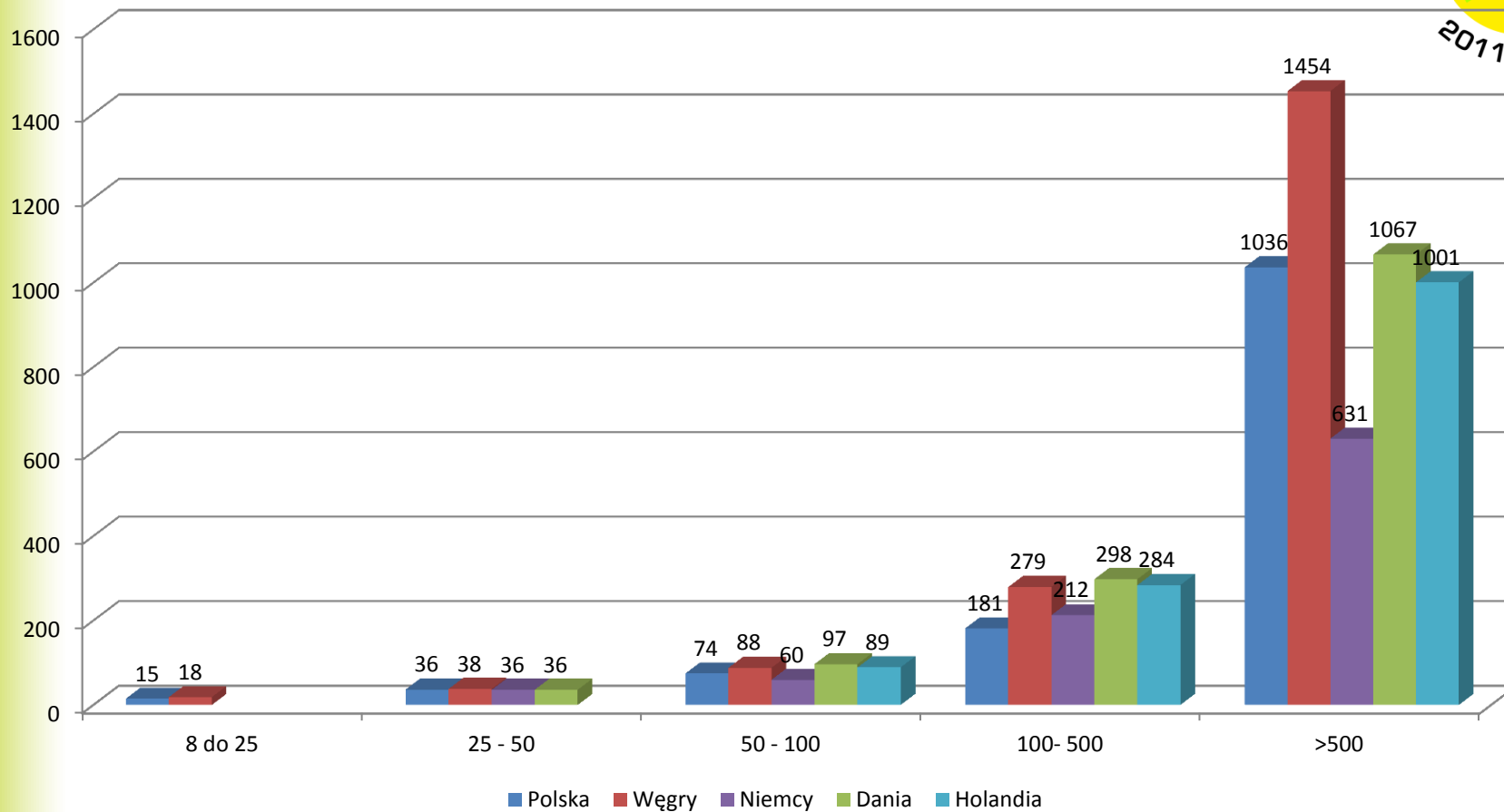
Udział zbóż w pow. zasiewów (%)

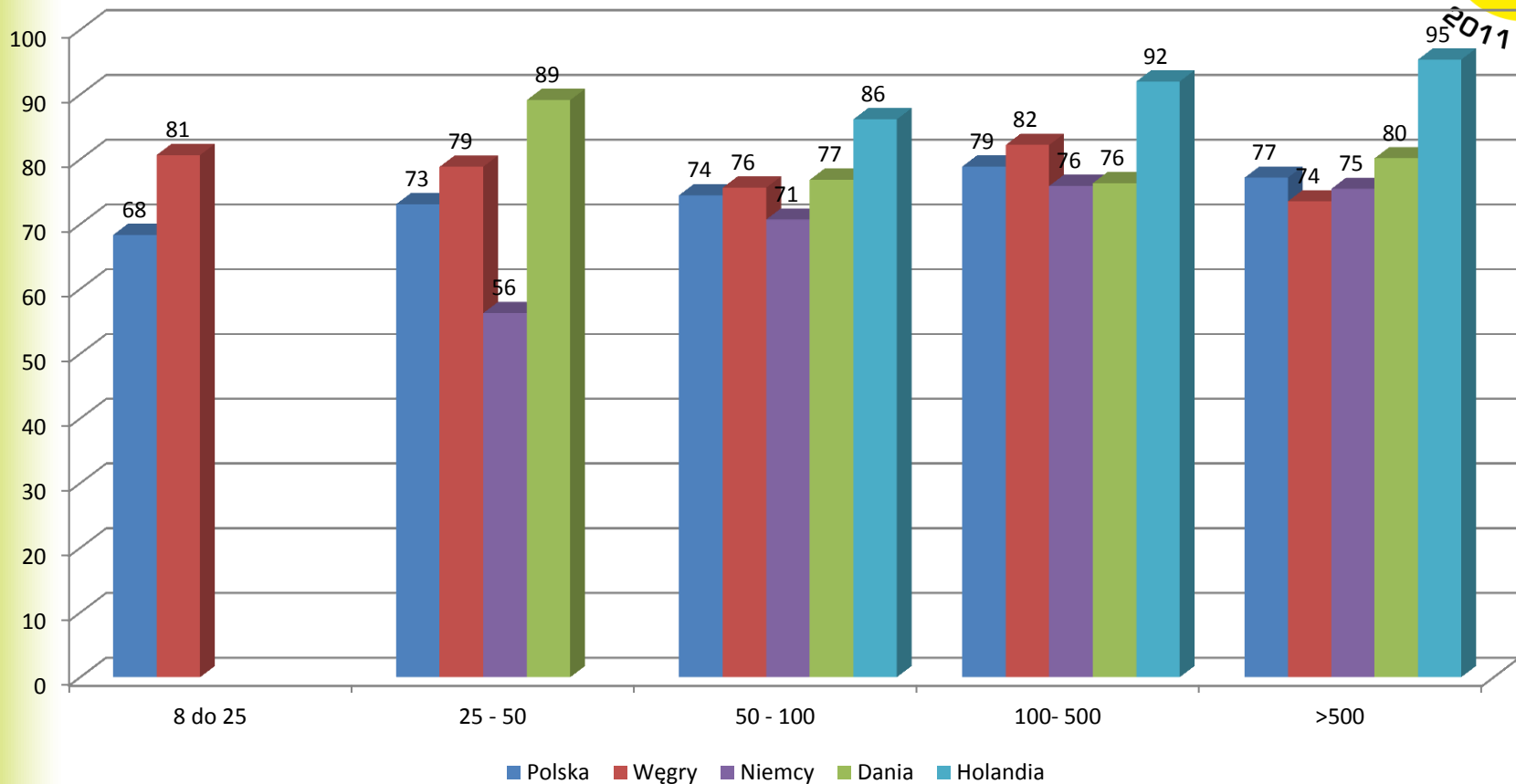
Obsada trzody chlewnej (SD/100 ha UR)

Trzoda chlewna (SD/gospodarstwo)

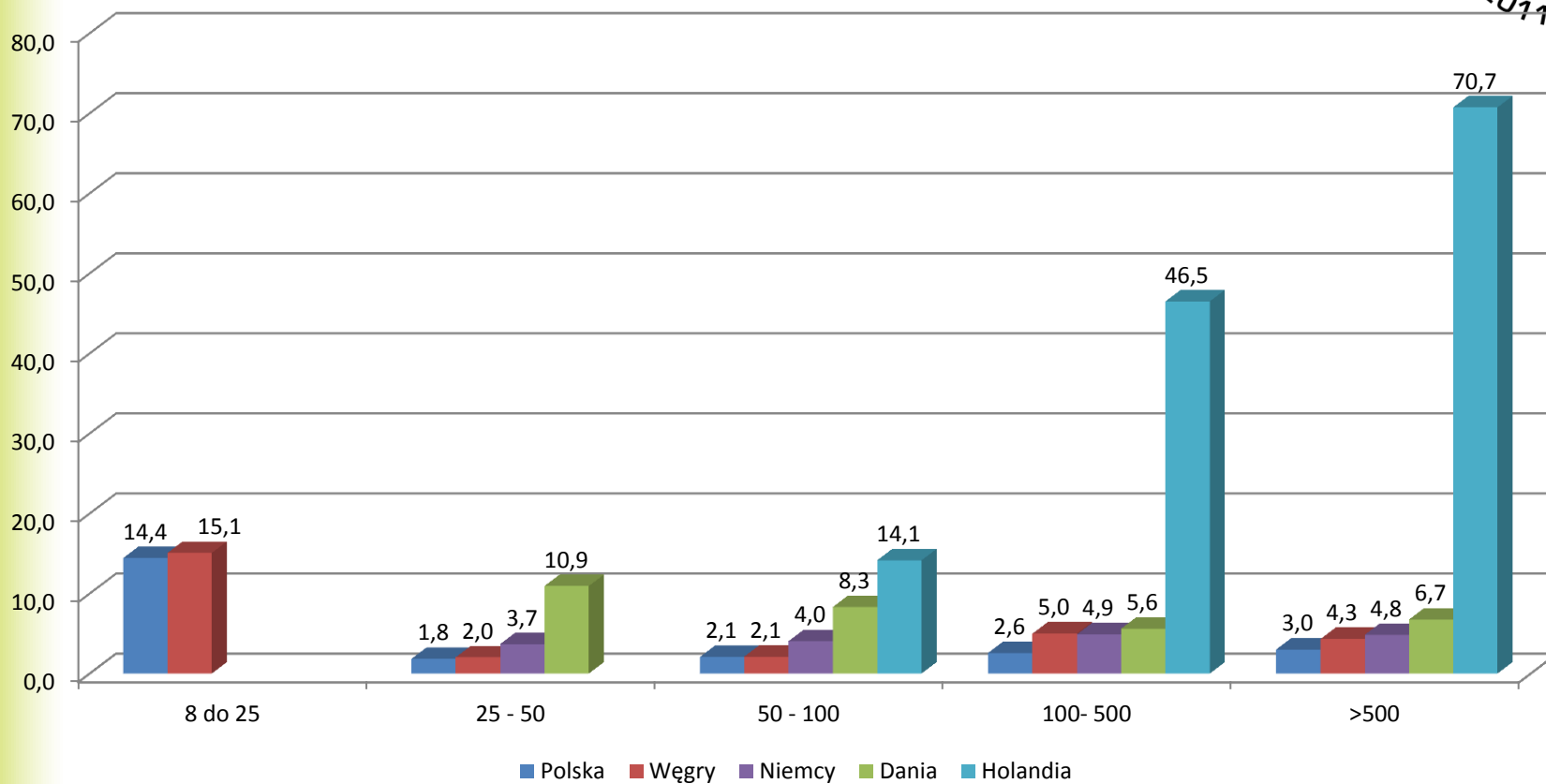

Udział produkcji zwierzęcej w produkcji ogółem (%)

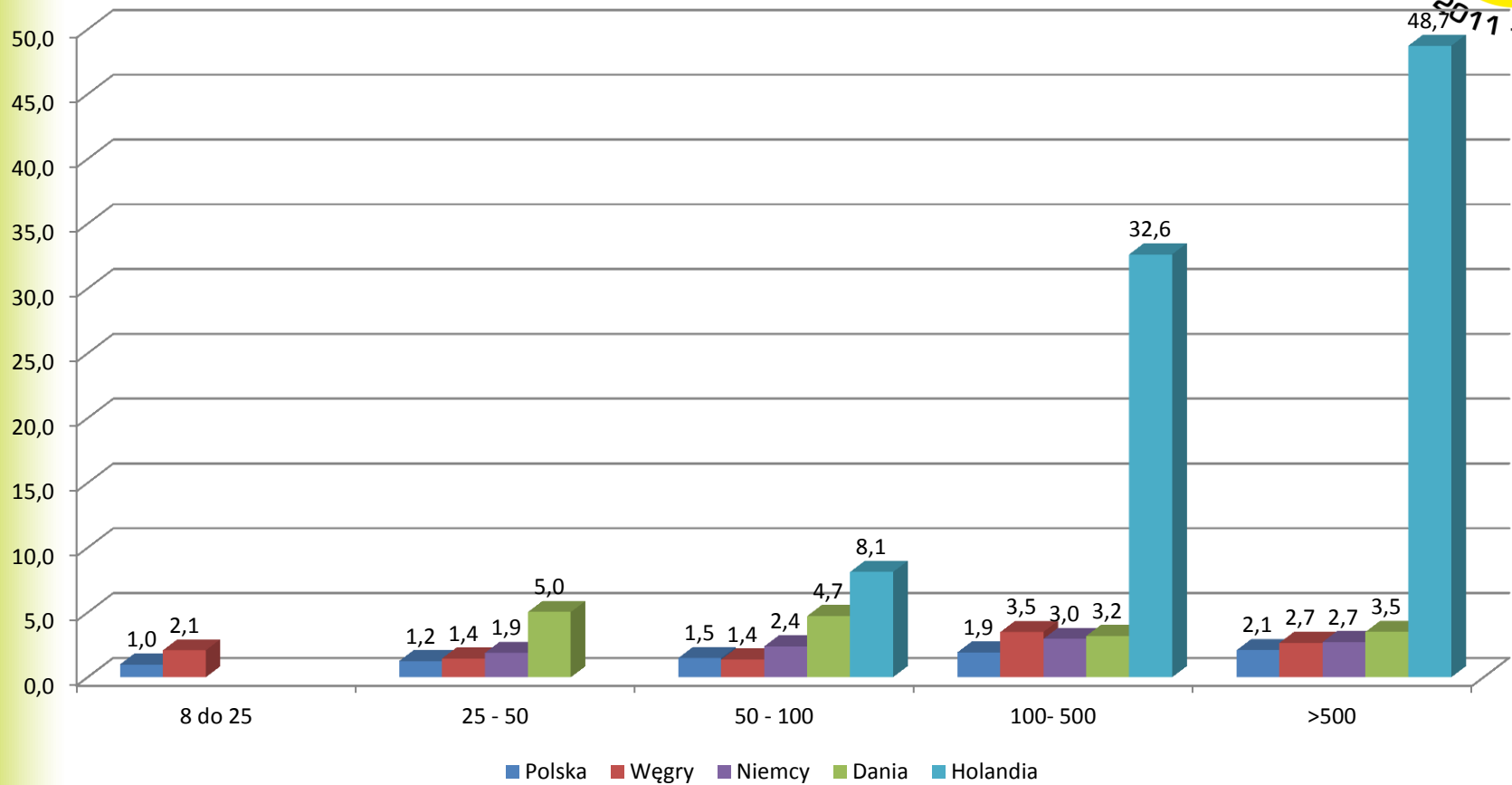

Koszty

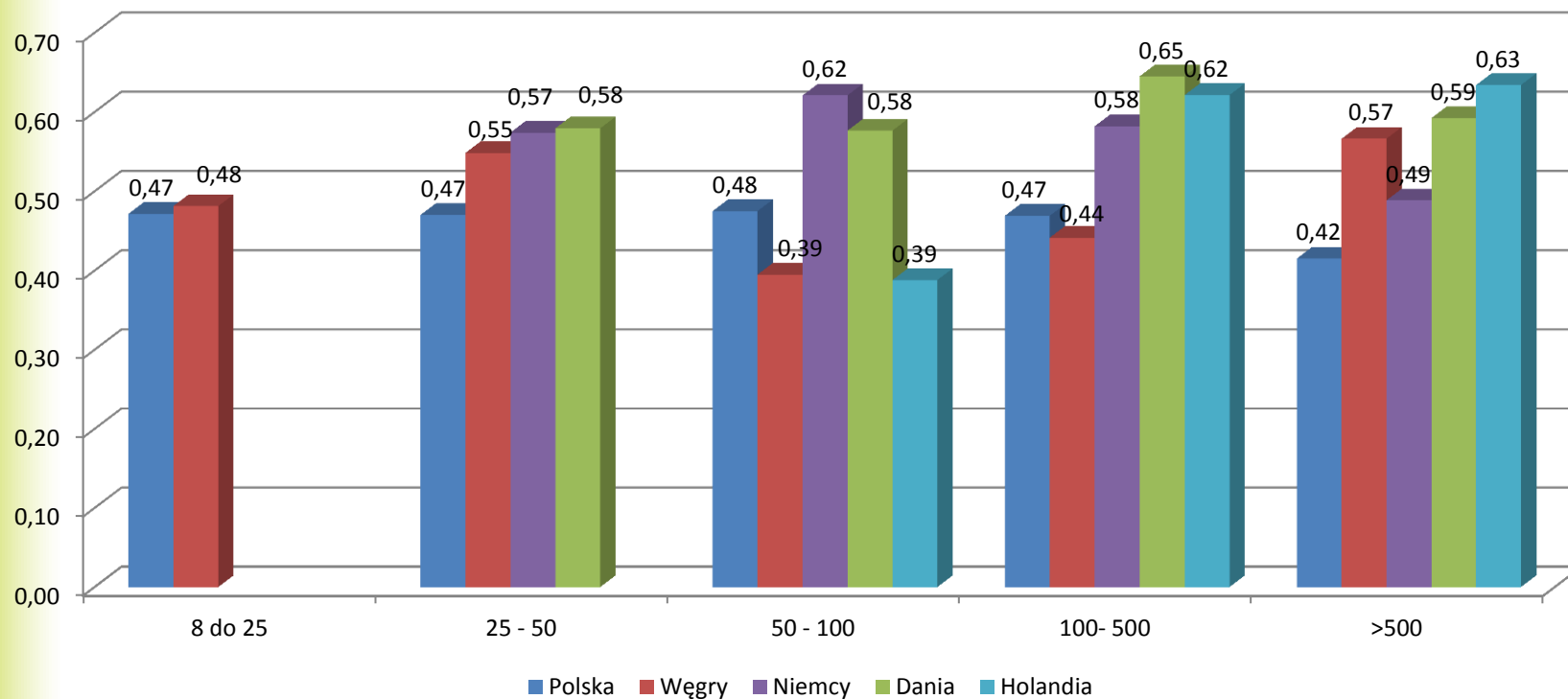
Koszty ogółem (tys. euro/ha UR)

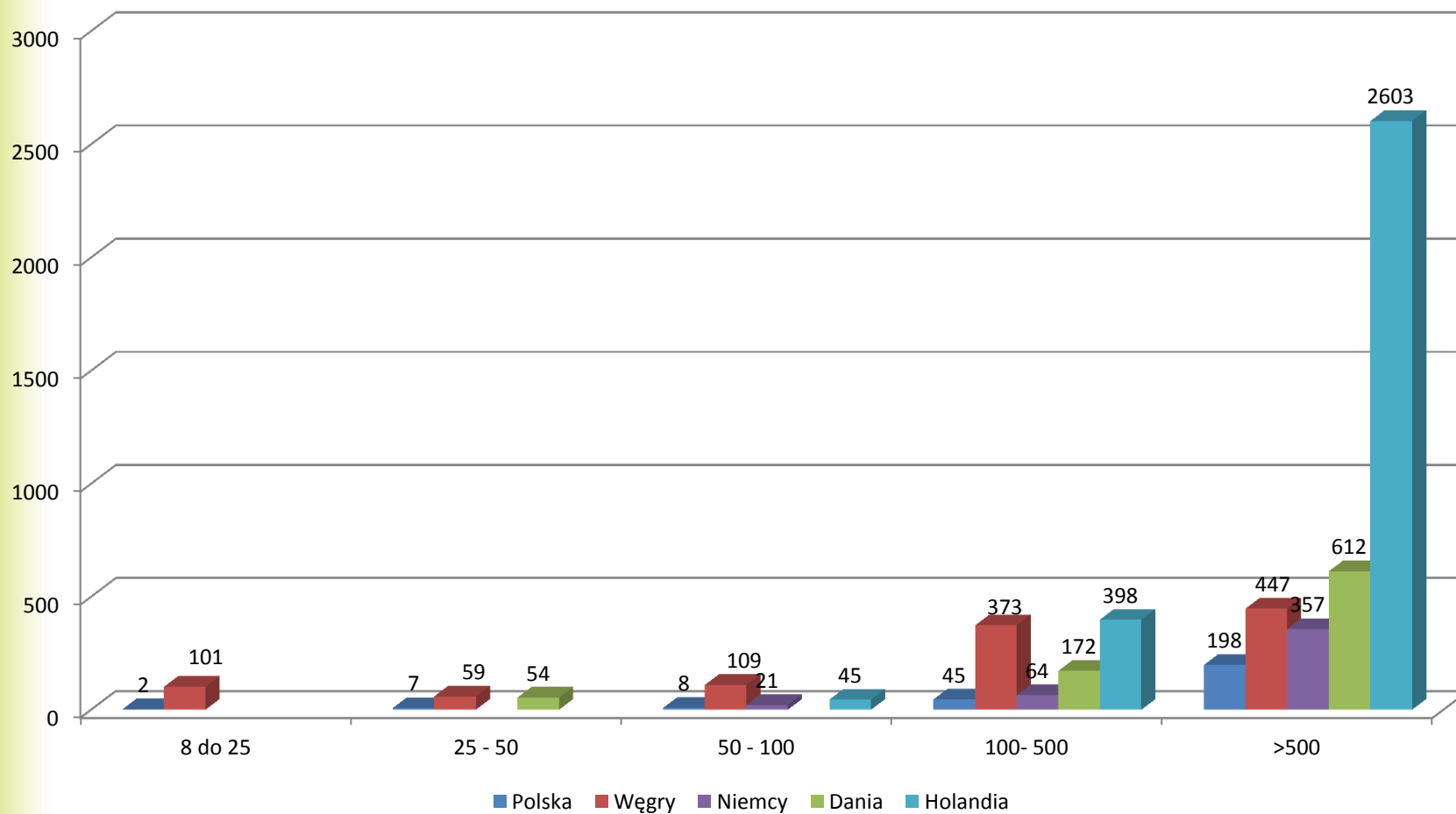
Koszty bezpośrednie (tys. euro/ha UR)

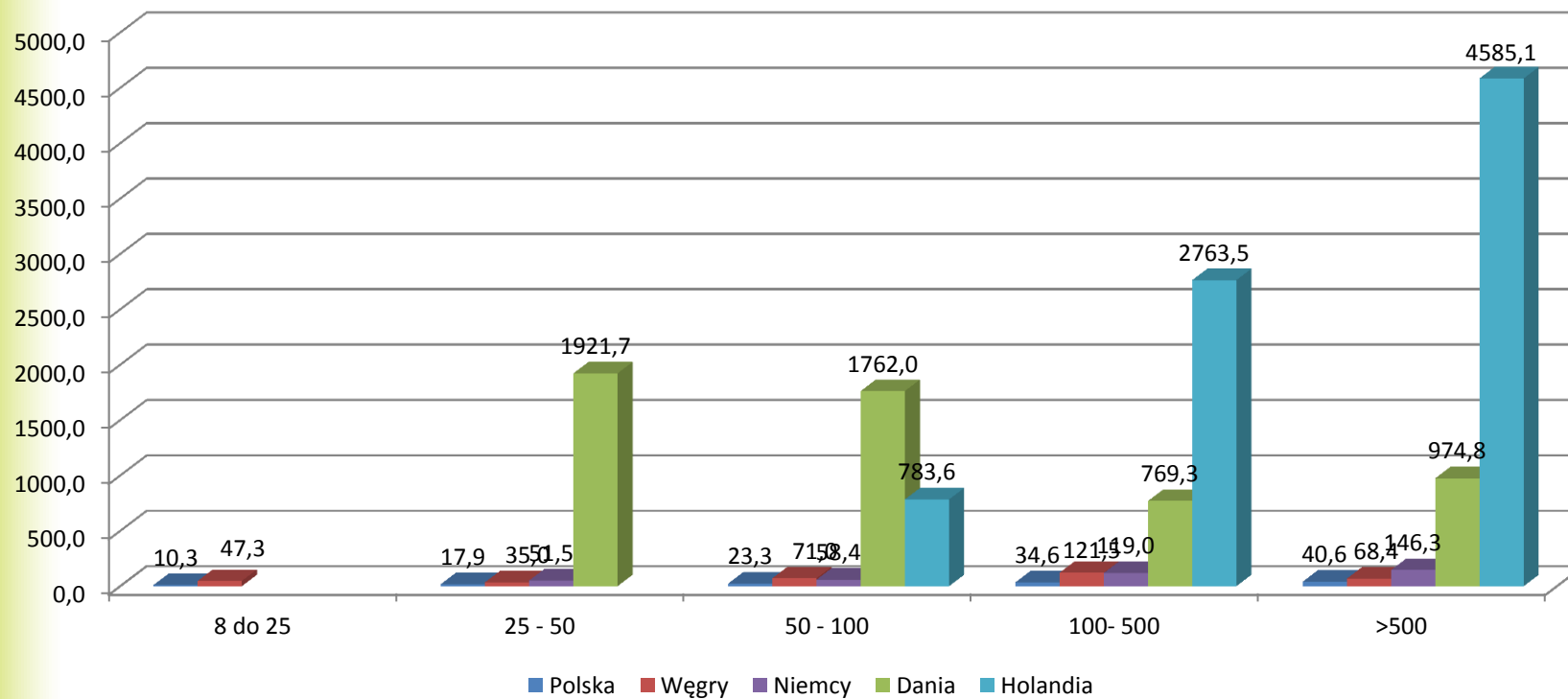
Koszty pasz (własne i z zakupu) na sztukę dużą w tys. zł

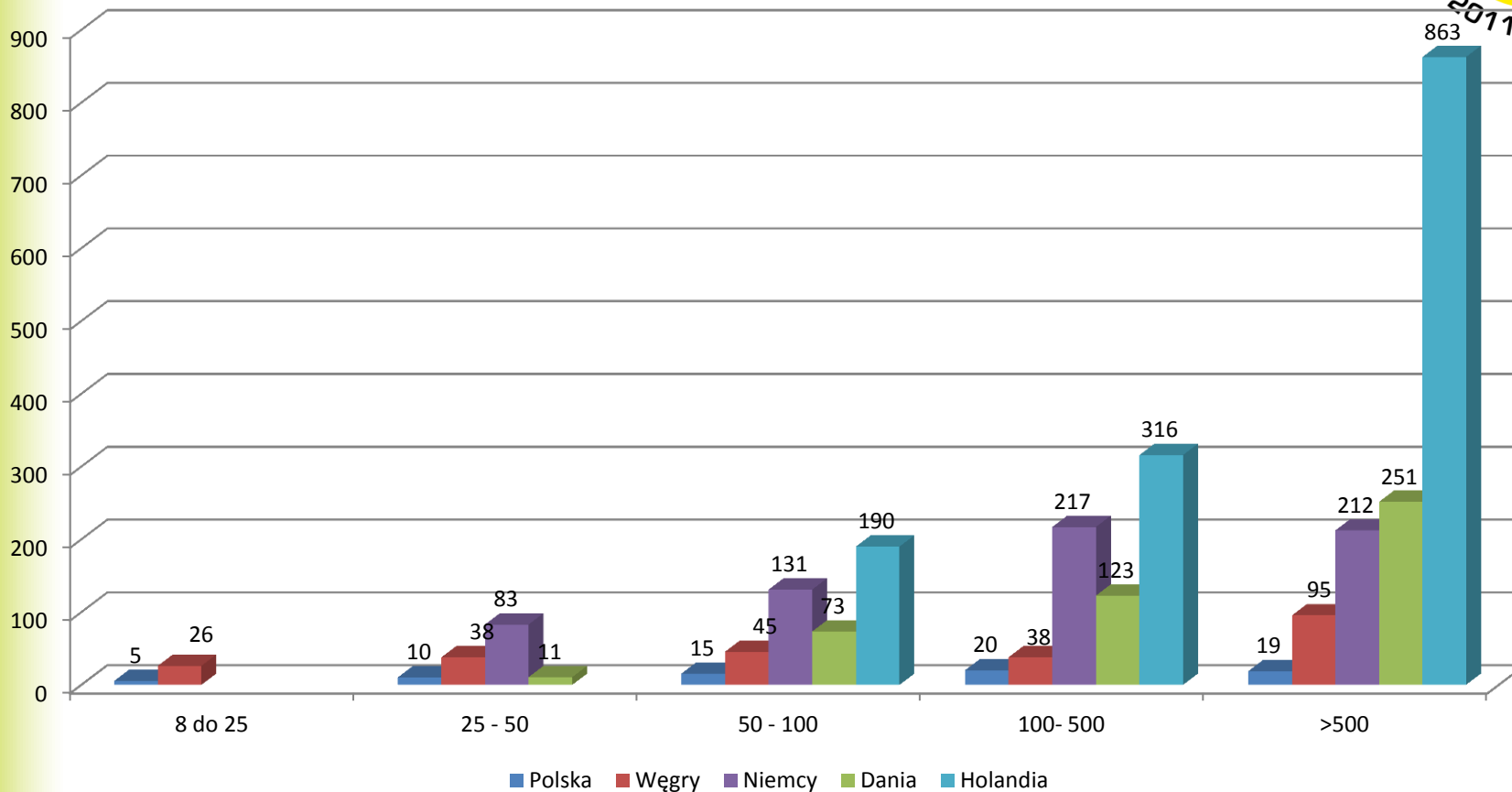
Koszty pracy najemnej (euro/ha UR)

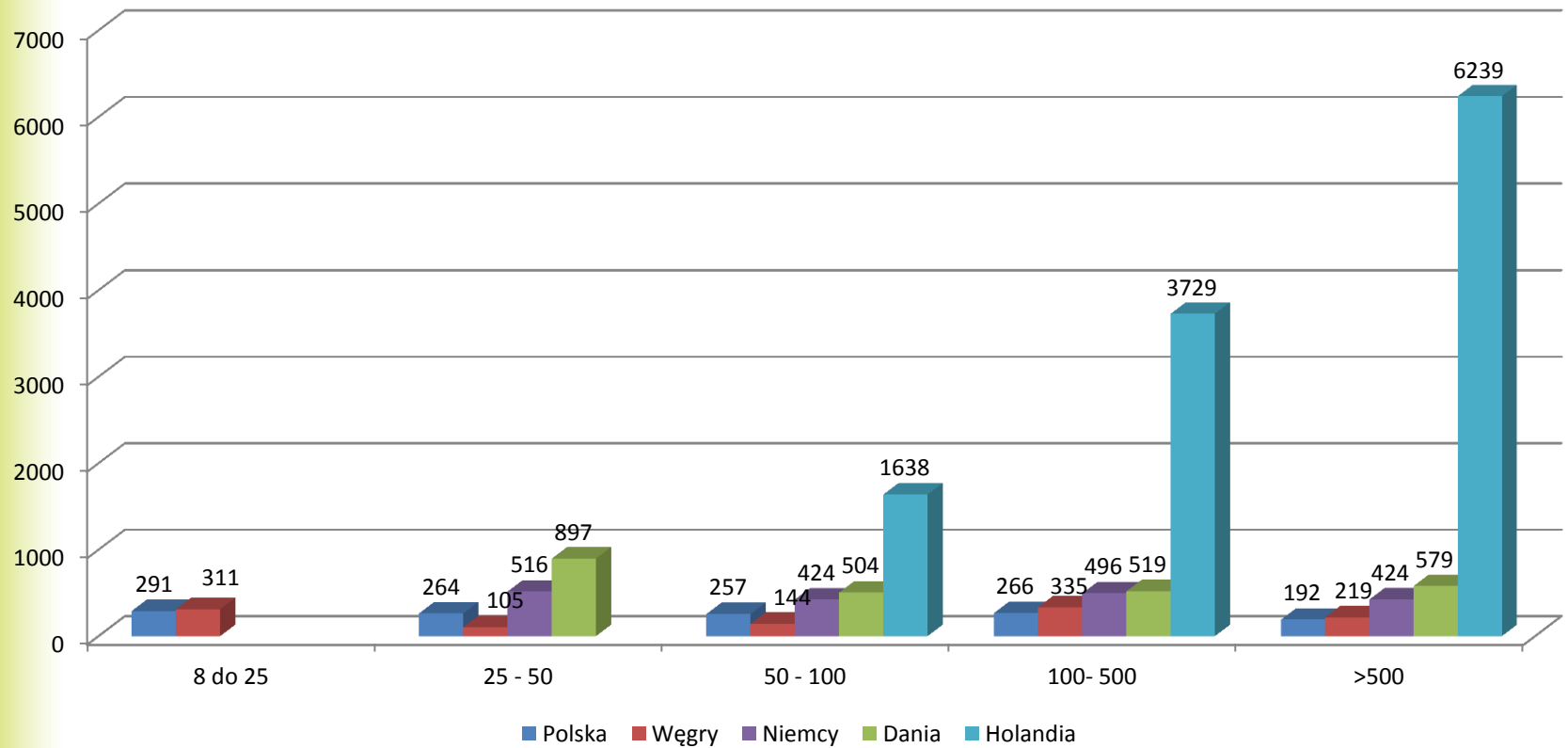
Koszty odsetek (euro/ha UR)

Koszty czynszu dzierżawnego (euro/ha UR)

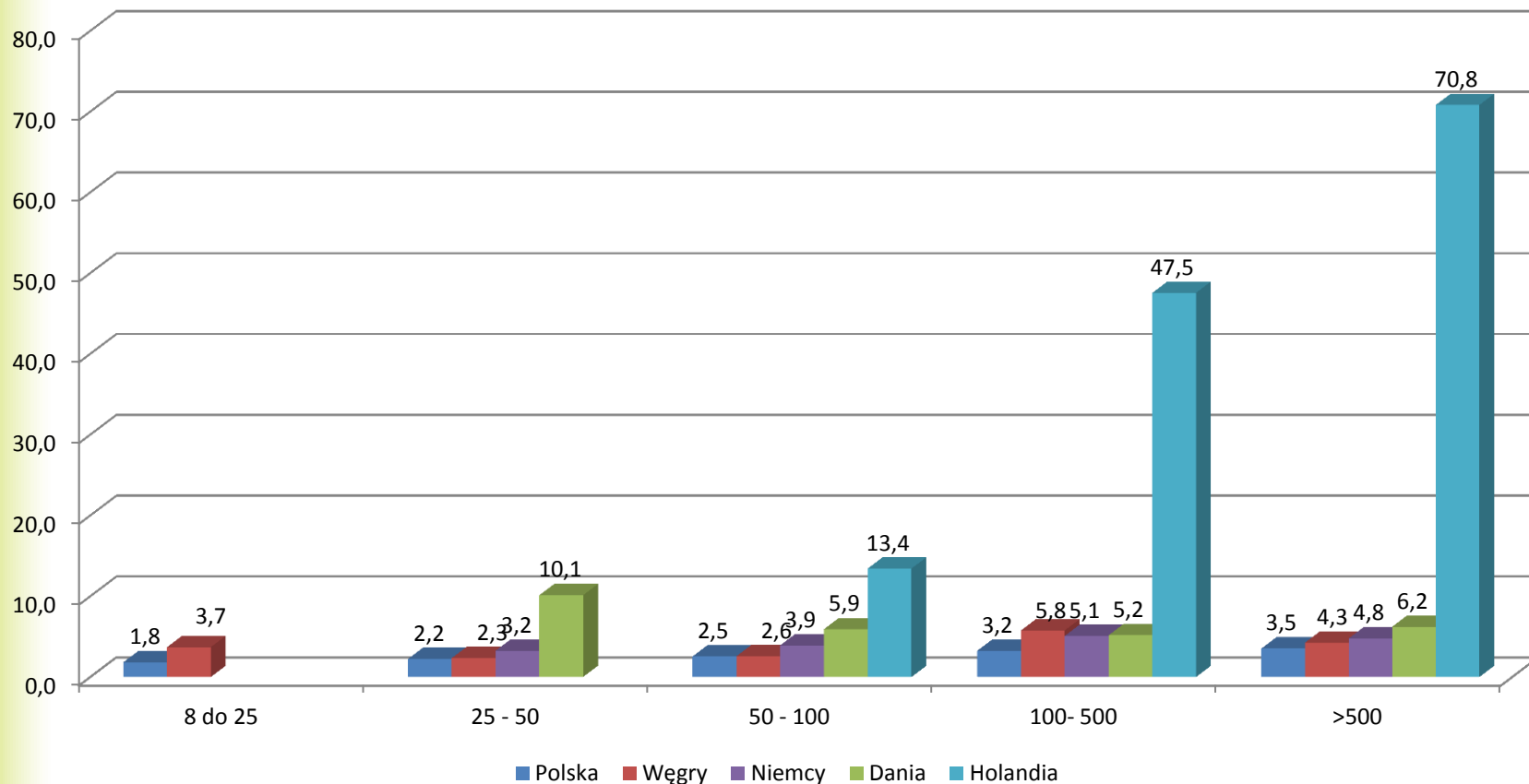

Koszty amortyzacji (euro/ha UR)

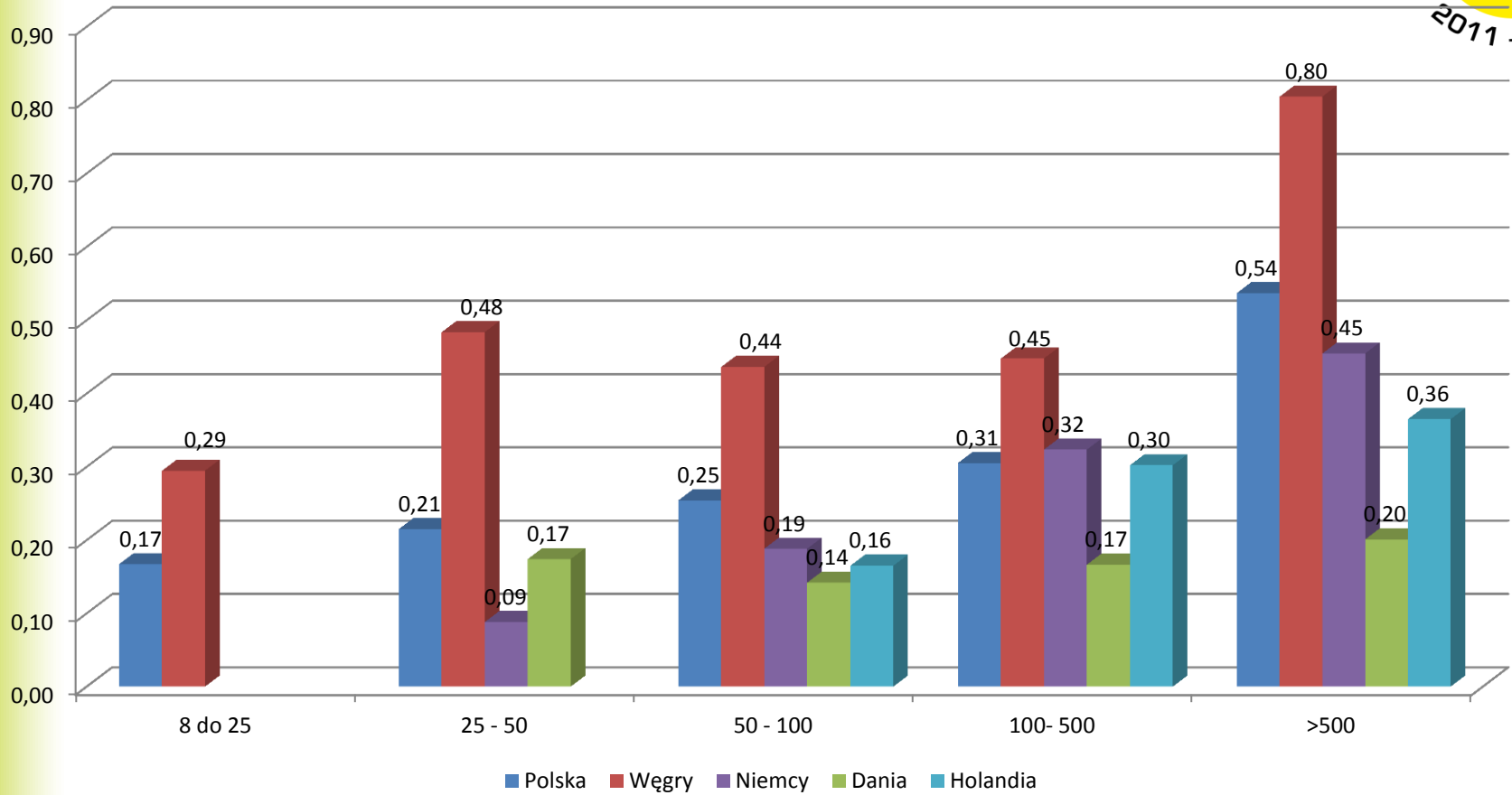

Efektywność

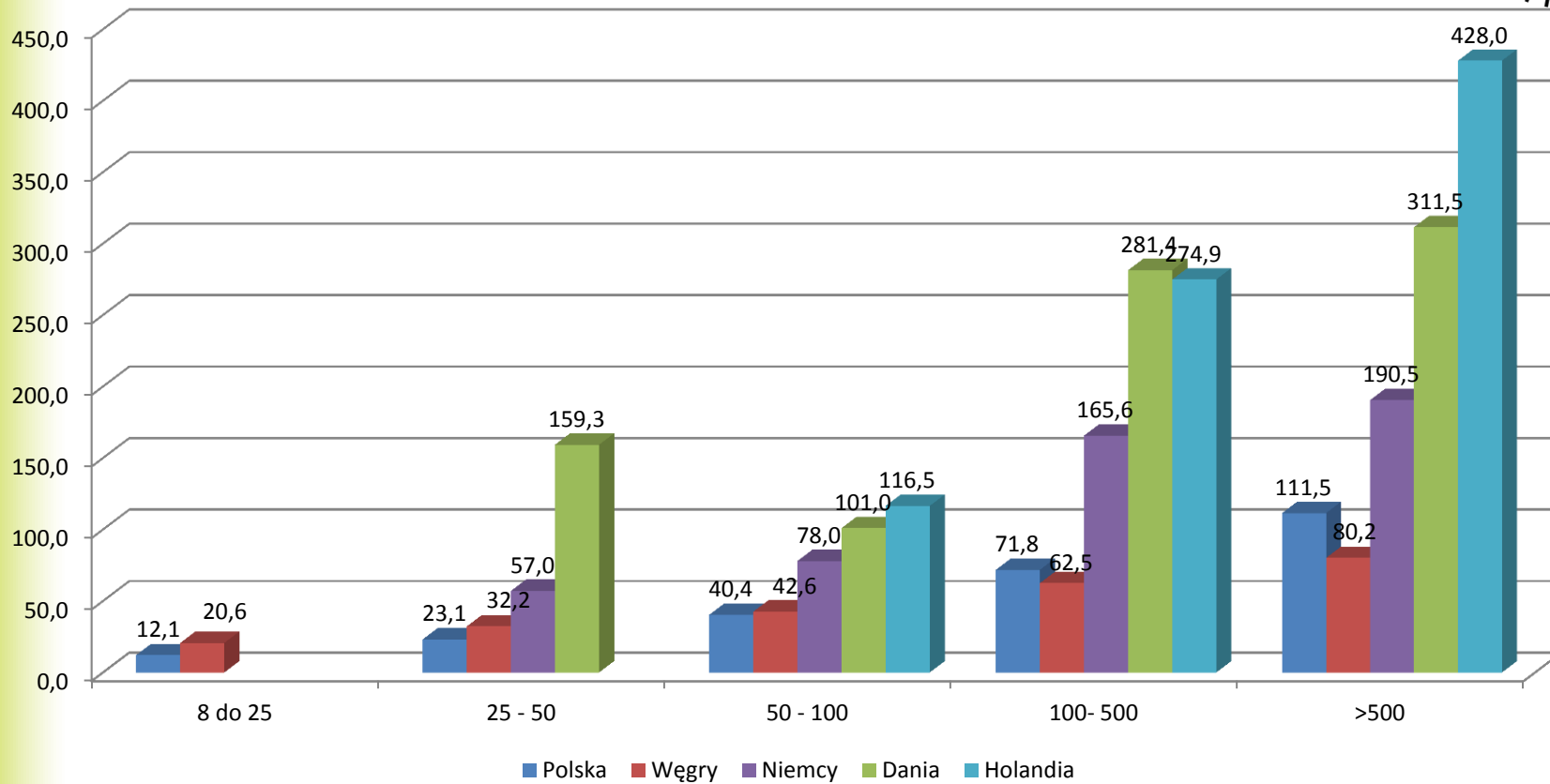
Produktywność ziemi (tys. euro/ha UR)

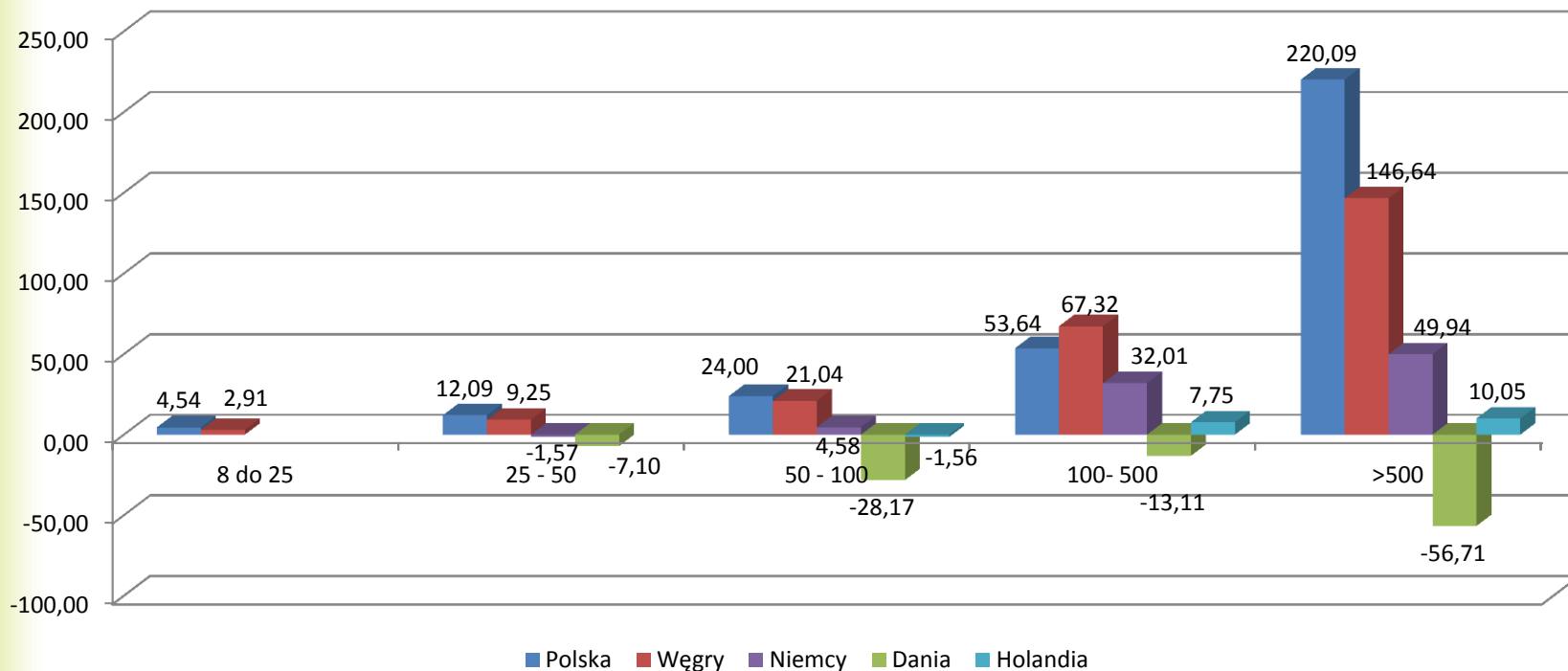
Produktywność aktywów (P/A)

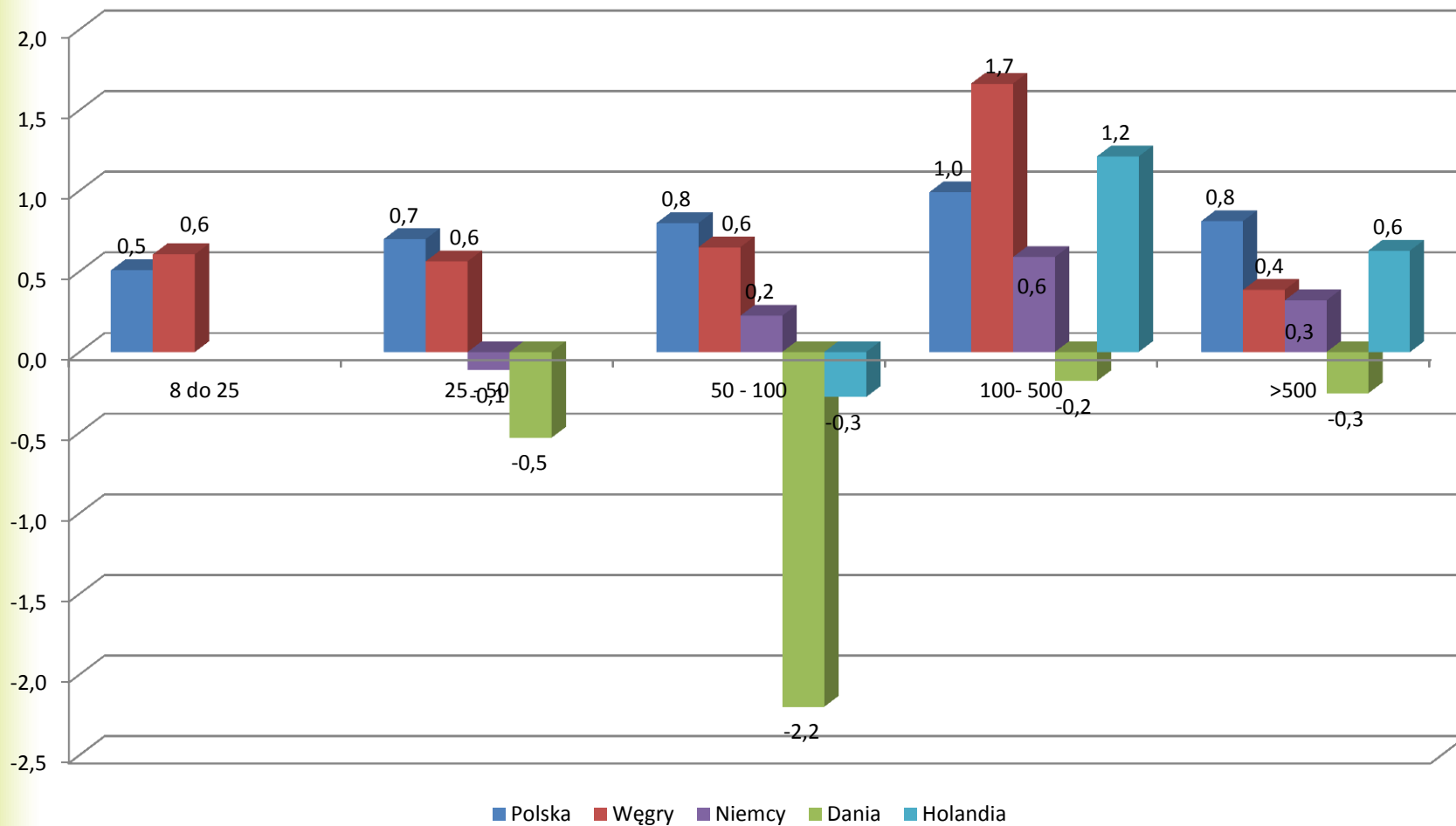
Wydajność pracy (tys. euro/AWU)

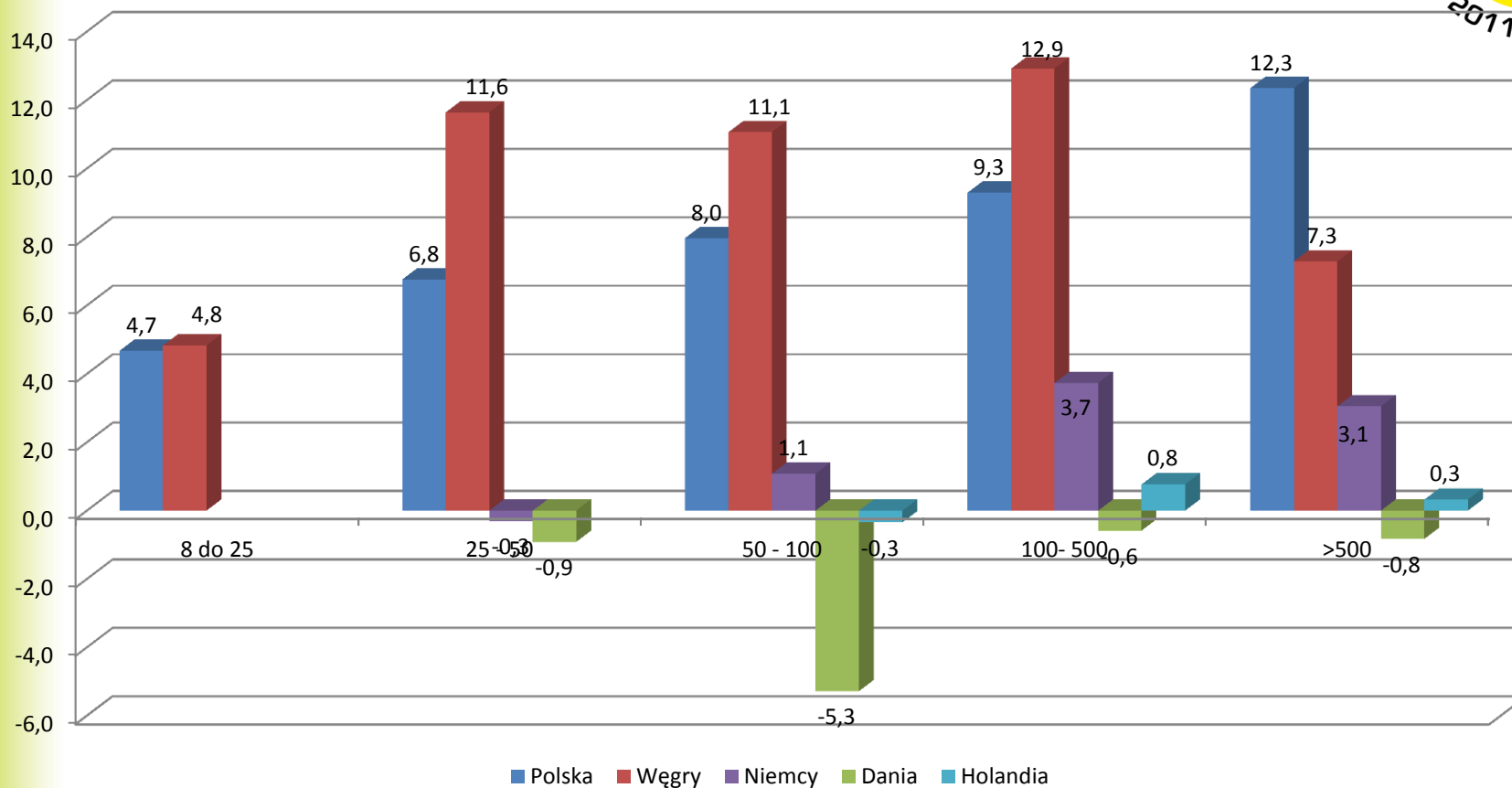
Dochód z gospodarstwa rolnego (tys. euro/gospodarstwo)

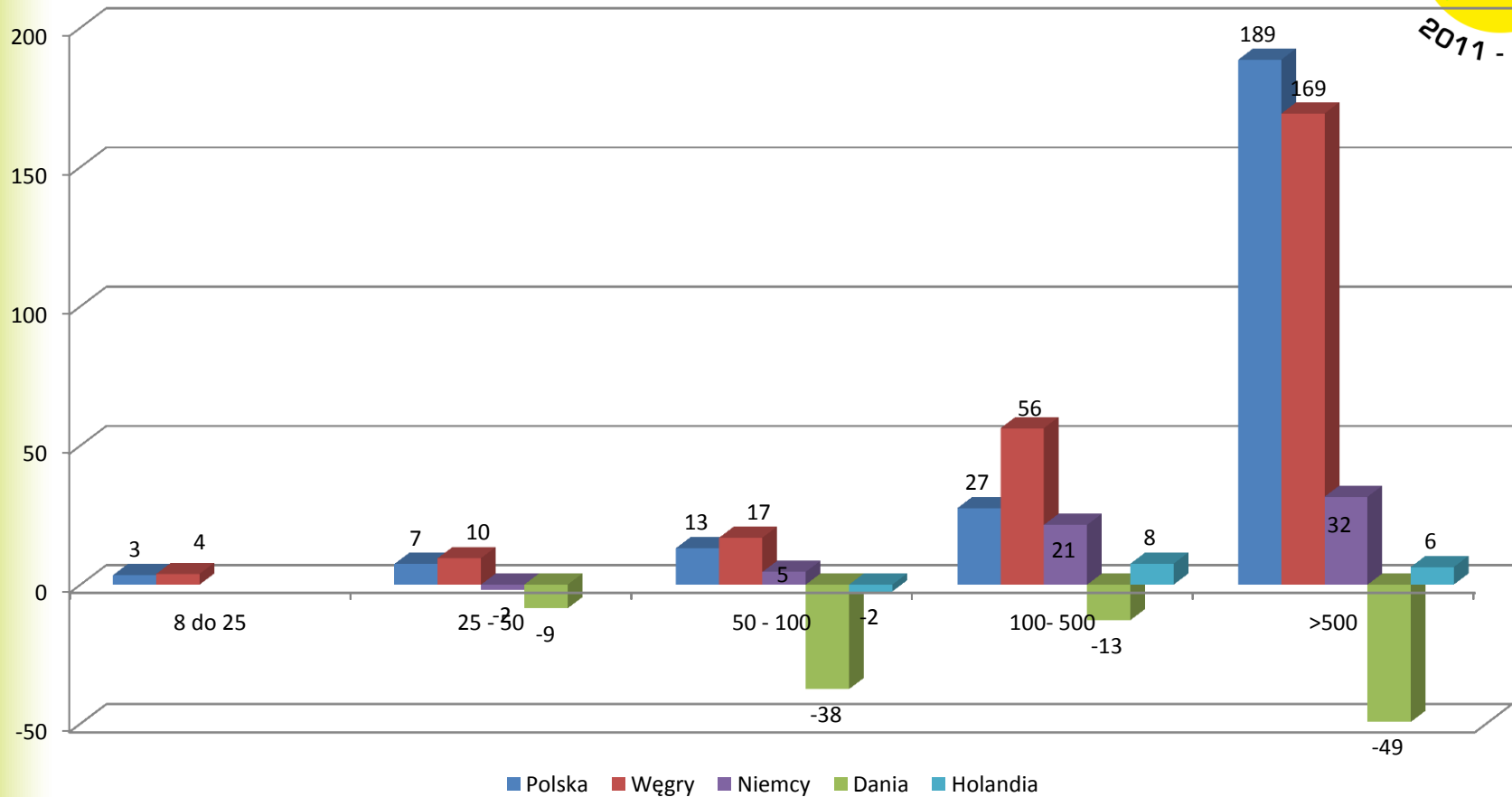
Dochodowość ziemi (tys. euro/ha UR)

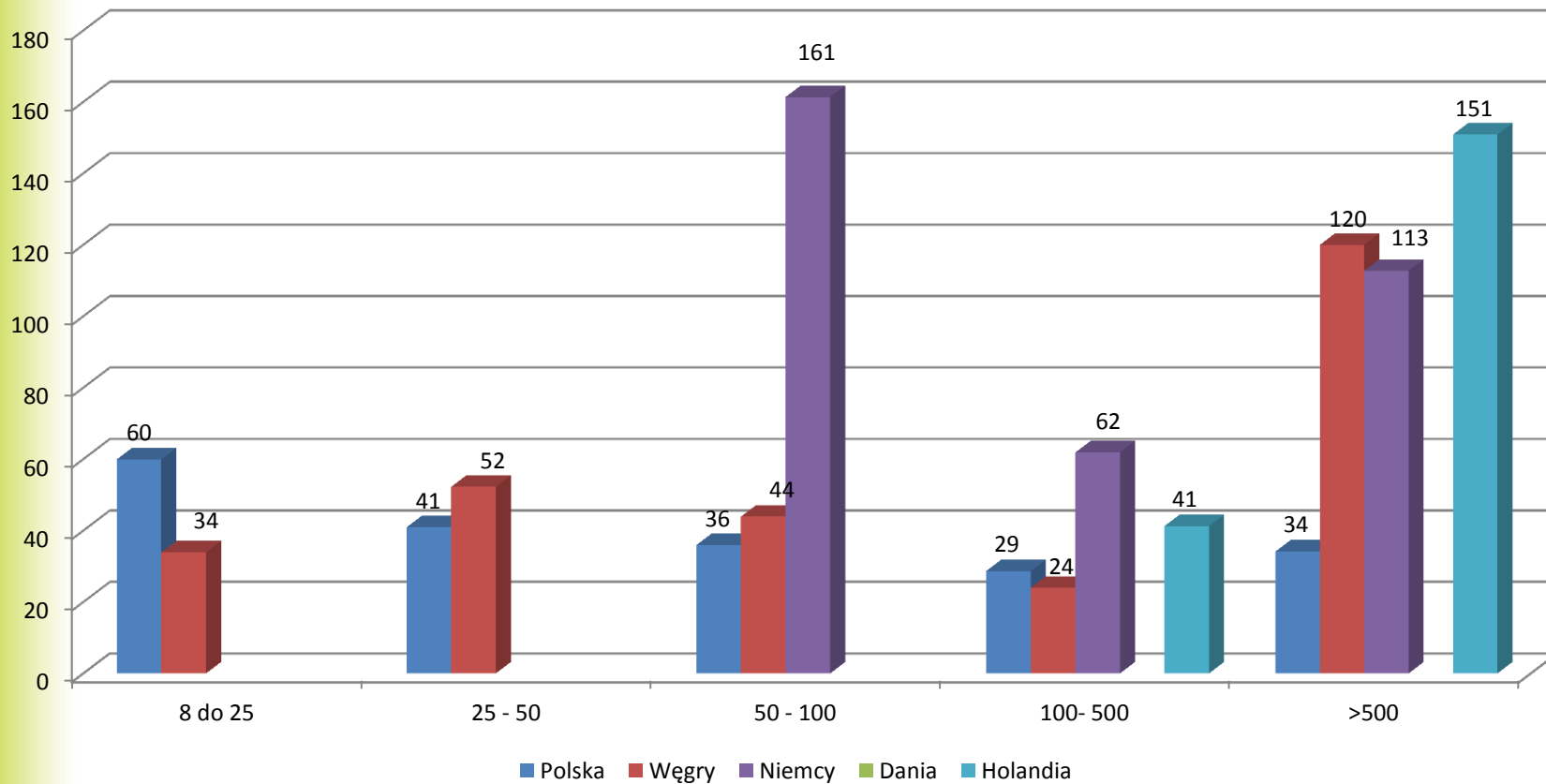
Dochodowość aktywów (D/A %)

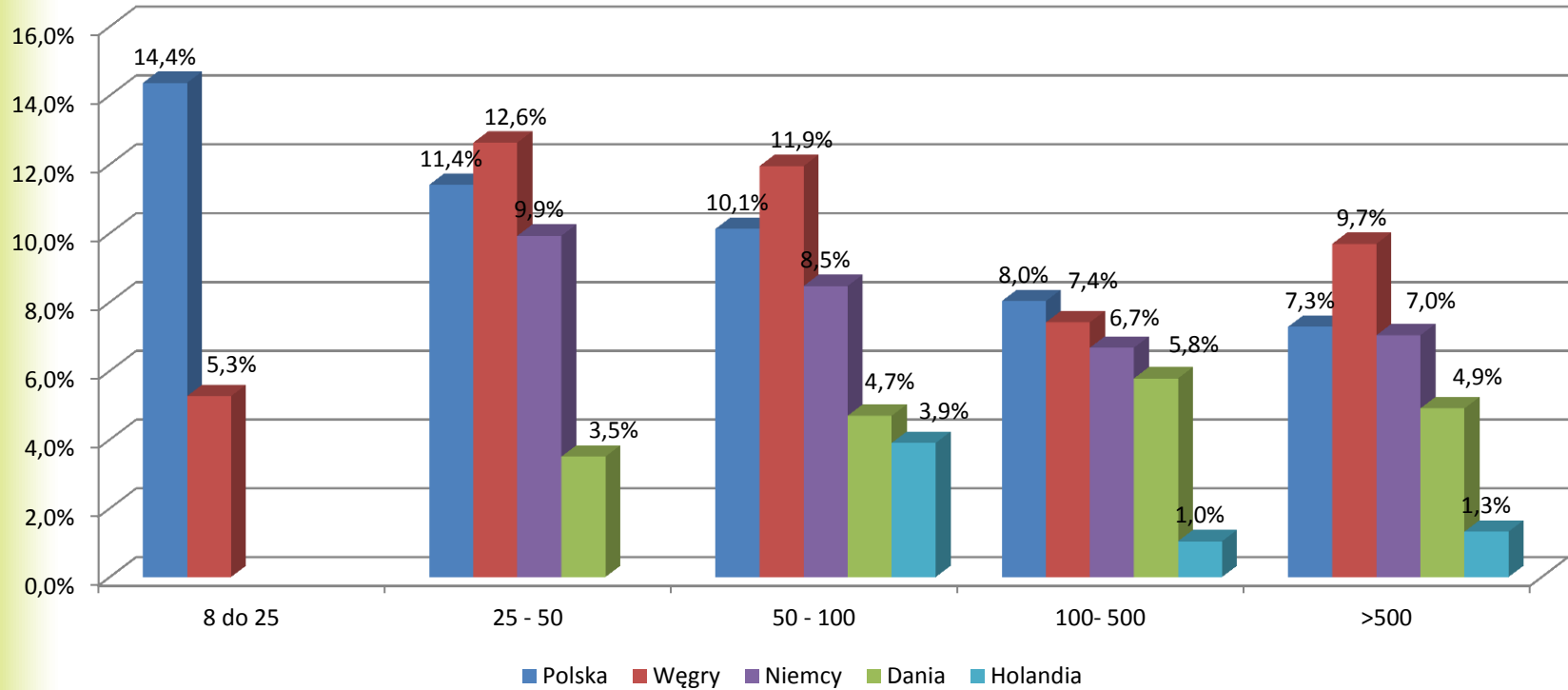
Dochodowość pracy własnej (tys. euro/FWU)

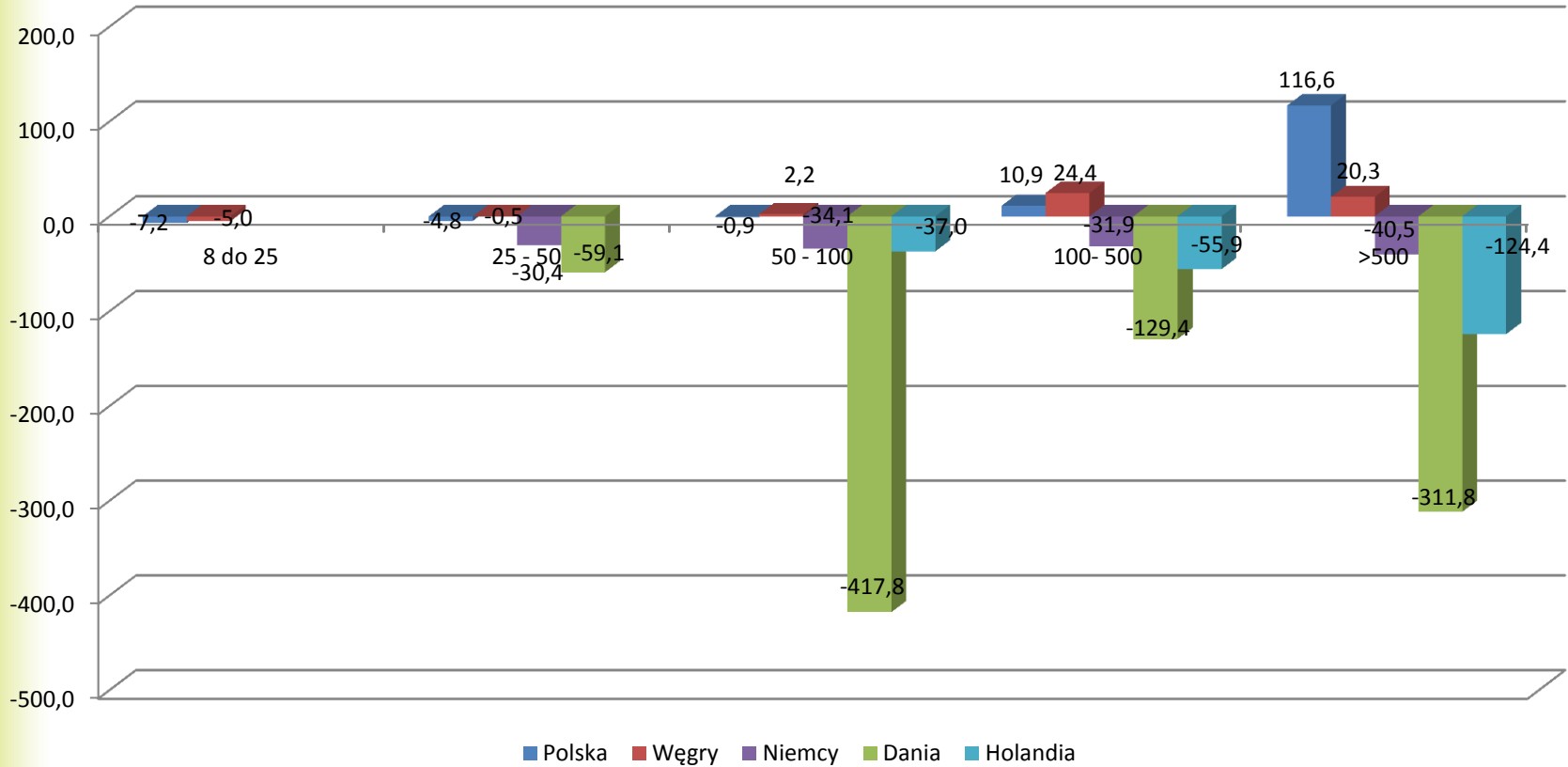
Udział dopłat w dochodzie z gospodarstwa (%)

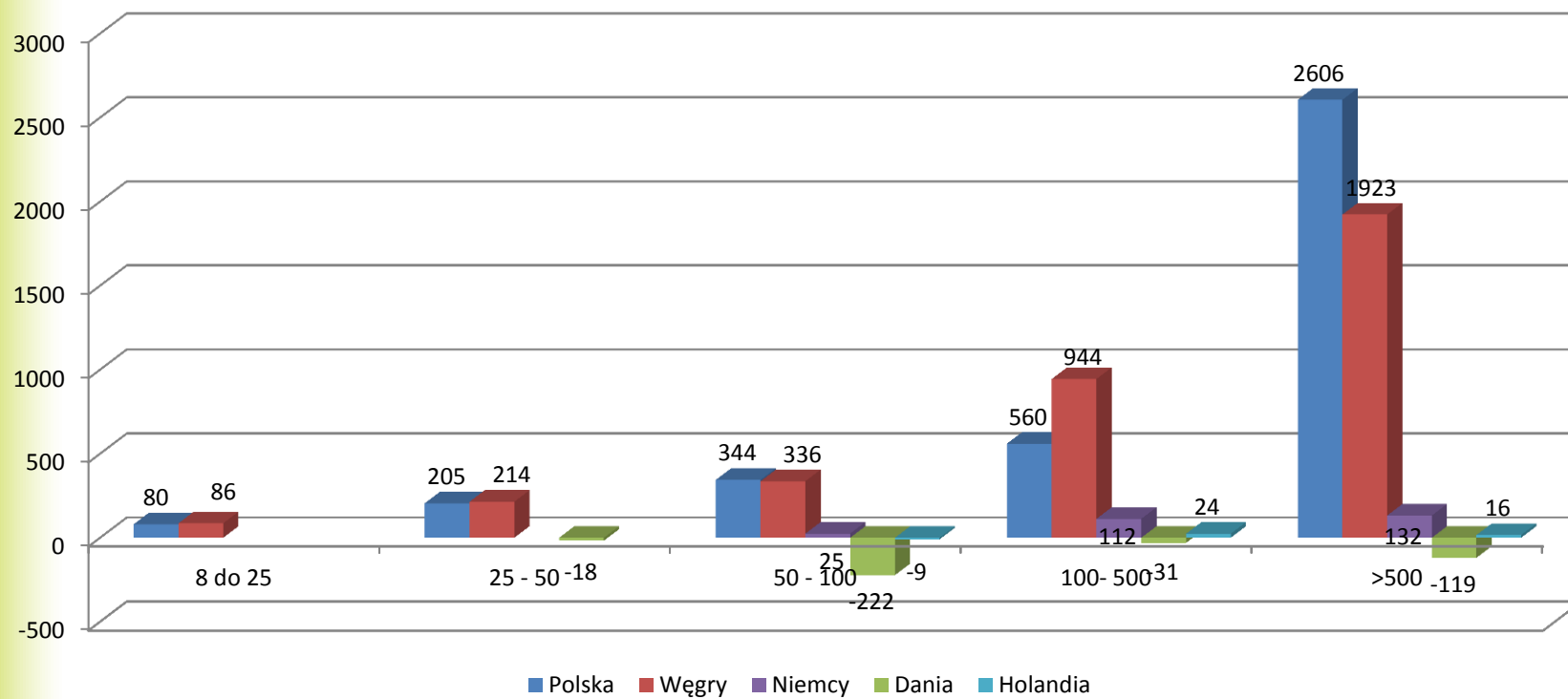
Udział dopłat w przychodzie z gospodarstwa (%)

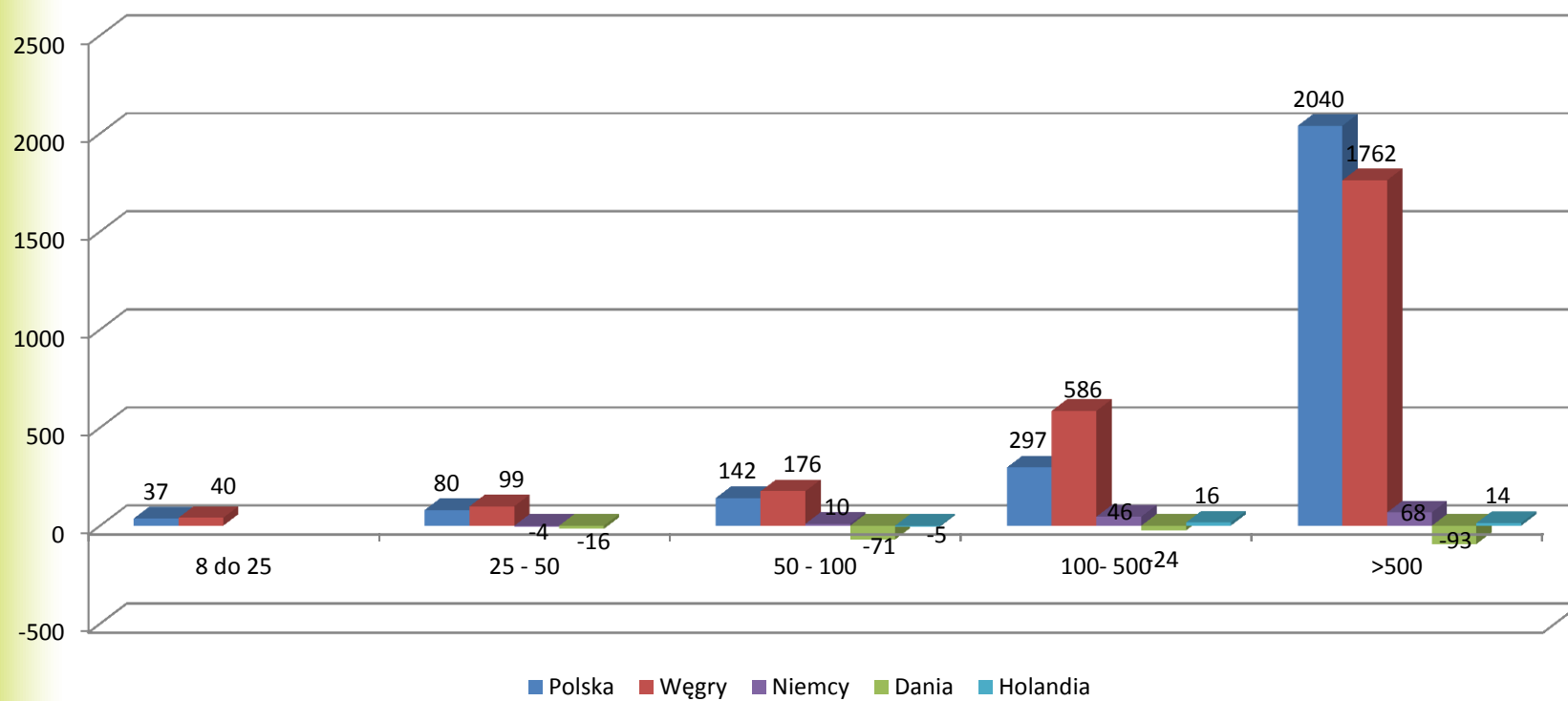
Dochód z zarządzania (tys. euro/gospodarstwo)

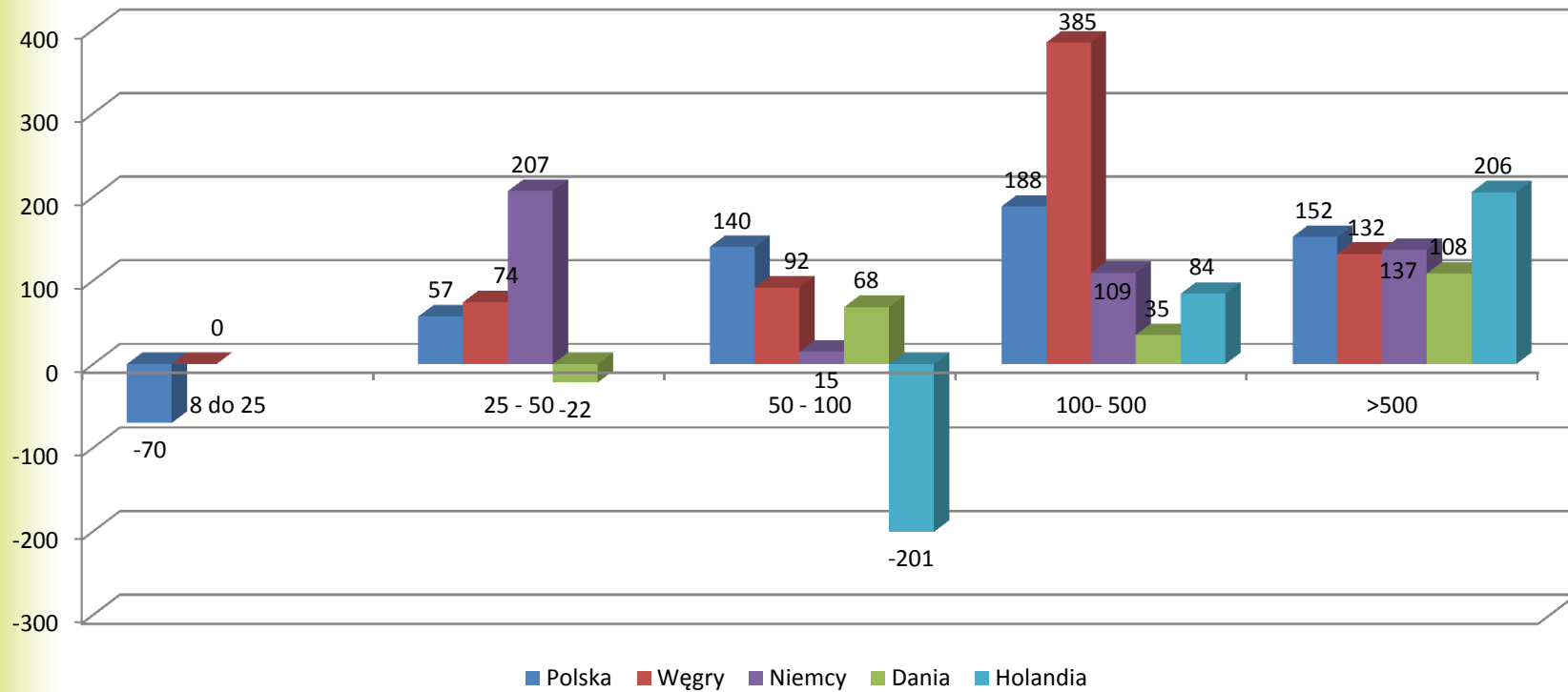
Parytet dochodu (A)

Parytet dochodu (B)

Stopa inwestycji netto

Wnioski

- **Produkcja żywca wieprzowego mimo wzrostu o 34,6% w latach 2000-2012 zmniejszyła swój udział w towarowej produkcji zwierzęcej o 12,4 p.p., z 37,4 do 25,5%. Nadal stanowi ważny segment towarowej produkcji rolniczej**
- **W latach 2007 – 2012 wystąpił spadek pogłowia trzody chlewnej o 36% (z 18,1 do 11,6 mln sztuk)**
- **Spadek wystąpił w gospodarstwach utrzymujących stada do 200 sztuk o 7,2 mln, a wzrost w gospodarstwach większych o 0.68 mln sztuk**
- **Trwałe relacje między kosztami czynników produkcji (pracy i śr. produkcji), a cenami produktów rolniczych były czynnikiem sprawczym wzrostu koncentracji produkcji i spadku liczby gospodarstw trzodowych**
- **W latach 2000 – 2012 zmniejszyła się liczba gospodarstw trzodowych o 500,5 tys. czyli o 66%, z 760,6 do 260,1 tys.**

Wnioski

- **Mimo silnego spadku liczby gospodarstw poziom koncentracji chowu trzody chlewnej w gospodarstwach polskich był b. niski. W 2000 r. średnio w gosp. Polskich utrzymywano 39 sztuk świń, było to 12 razy mniej niż w Niemczech, 66 razy i 45 razy mniej niż w Danii i Holandii,**
- **W Polsce w tym roku w stadach 200 sztuk i większych utrzymywano 47% pogłowia, a w Niemczech, Danii i Holandii ponad 95% pogłowia trzody chlewnej,**
- **Wystąpiło silne i pogłębiające się zróżnicowane regionalne pogłowia trzody chlewnej, w 2000 r. w dwóch woj. było 38,2%, a 2012 r. 44,9% pogłowia trzody chlewnej**
- **W tym okresie największe spadki wystąpiły w woj.: mazow. -45,2%, lubelskim -47% i kuj.–pom. -31,4%**

Wnioski

- **Polskie gospodarstwa trzodowe w porównaniu do gospodarstw niemieckich, duńskich i holenderskich dysponowały większą powierzchnią i nakładami pracy, jednak znacznie niższą wartością aktywów w przeliczeniu na 1 ha UR i 1 AWU,**
- **Poziom intensywności w gospodarstwach polskich i węgierskich był zdecydowanie niższy niż w pozostałych,**
- **Produktywność ziemi i wydajność pracy w gospodarstwach polskich i węgierskich była zdecydowanie niższa niż w pozostałych gospodarstwach, natomiast wyższa była produktywność aktywów,**
- **Dochodowość ziemi w gospodarstwach polskich i węgierskich była wyższa niż w pozostałych. W gospodarstwach duńskich była ujemna.**

Wnioski

- **Dochodowość pracy własnej we wszystkich gospodarstwach poza duńskimi była dodatnia, jednak zróżnicowana**
- **Subwencje do działalności operacyjnej były głównym czynnikiem wpływającym na poziom dochodu z gospodarstwa, w gospodarstwach mniejszych udział subwencji zawarty był w przedziale 40-60%, w dużych przekraczał 100%**
- **Dochód z zarządzania w gospodarstwach polskich i węgierskich w klasach wielkości ekonomicznej powyżej 100 tys. euro SO był dodatni, natomiast w pozostałych klasach i gospodarstwach był ujemny, szczególnie niski duńskich**

Wnioski

- **Biorąc pod uwagę dochód z zarządzania, stopę inwestycji netto i parytet dochodowy stwierdzić należy, że ograniczone szanse rozwojowe mają polskie gospodarstwa trzodowe o wielkości ekonomicznej: 50 – 100 tys. euro, natomiast pełne szanse rozwojowe posiadają gospodarstwa o wielkości 100 – 500 tys. euro i większe. Mocno ograniczone szanse rozwojowe mają gospodarstwa niemieckie, duńskie i holenderskie**
- **Podstawowym sposobem wzrostu i rozwoju produkcji żywca wieprzowego w Polsce jest profesjonalizacja produkcji, dzięki zwiększeniu skali produkcji w gospodarstwach, specjalizacji produkcji (produkcja prosiąt i tuczników), pozioma integracja producentów żywca i pionowa integracja producentów surowca z zakładami miesnymi.**

Dziękujemy za uwagę